

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: Bul. Reg. Ferdinánd (József főherceg-ut) 4. Telefon: 151. Sürgőnycim: Közlöny, Arad. Az Aradi Nyomda Vállalat tulajdoni-kiadása és rotációs nyomása. Megjelenik naponta reggel

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: Évente 840, félévre 420, negyedévre 210, havonta 70 Lej. Külföldre havonta 50 Lejelt több. Az Egyes szám 3 Lej. Vasárnap 5 Lej. (Bucurestiben 50 bani felár.) Hirdetések tarifája szerint.

XLVII. évfolyam, 246. szám *

Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF
1897—1932.

* Péntek, 1932. október 21

Letette az esküt Maniu új kormánya

Az új kormány pontos listája --- A király beszéde a kormány tagjaihoz --- Az alminiszterek --- A Maniu-kormány Madgearu álláspontját tette magáévá

A ma éjszakai minisztertanács dönt az alminiszteri kinevezésekről

Szerdától csütörtökre virradó éjjel Maniu Gyula új kormánya megalakult. Kétségtelenül tiszta nemzeti-parasztparti kormány, amely még régebb és kipróbáltabb államiériakból áll, mint Vaida Sándor eltávozott kormánya. Hat erdélyi és hat ókirályságbeli politikus foglal helyet az új kabinetben, élükön az erdélyi román politika megtestesítőjével, Maniuval, akit az uralkodó legteljesebb bizalmáról biztosított. Ez a tény minden esetre azt a látszatot kelti, hogy az erdélyi politikusok iniciatív vezető szerepe biztosítottnak látszik továbbra is az új kormány működésében. Valószínűnek látszik azonban, hogy ennek ellensúlyozására az alminiszterek tulnyomólag ókirálysági szakértők lesznek.

Feltűnést kelt, hogy a miniszterelnökségi államtitkár, Tilea Viorel egyelőre kimaradt az alminiszterek listájáról, valamint kimaradt a gyulafehérvári származású Pop Ionel dr. is. Benfentes körökben olyértelmű hírek terjedtek el, hogy ezeket az izig-végig erdélyi politikusokat az új kormány előkelő külföldi pozíciókkal kárpótolja eddigi pozícióikért.

Tudósításainkat a belpolitikai élet újabb fejleményeiről az alábbiakban összegezzük:

Bucurestiből telefonálja az Aradi Közlöny tudósítója: Beszámoltunk annak a döntő napnak eseményeiről, amely azzal végződött, hogy Maniu Gyula, a nemzeti-parasztpart vezetője az uralkodói kihallgatáson a király érveinek engedve, elvállalta a miniszterelnöki megbízatását. A szerdai nap eseményei ezzel befejezést nyertek és a designált miniszterelnök megkezdte tárgyalásait kormányának megalakítására.

Az az általános meglepetés, amelyet Maniu Gyula elhatározása keltett magában a kormánypárt befentesei között, arra vall, hogy tulajdonképpen a volt kormányelnök volt a legkevésbé elkészülve a helyzet illeténi fordulatra. Vaida Sándor, miután sinaiai vadászatról visszaérkezve, meghallotta a hírt, azonnal Maniuhoz sietett és szerencsekívánatait fejezte ki, majd kijelentette, hogy vállalja és pontosan teljesíti mindazt a szerepet, amelyet neki Maniu esetleg az új kormányban szánt. Ennek ellenére Vaida Sándor neve seholyan szerepel azokon a kormánylista-kombináción, amelyek szerdán késő éjjel, valamint csütörtökön délelőtt a főváros politikai berkeiben elterjedtek.

A hivatalos kormánylista

Bucurestiben még az ellenzéki pártok vezető köreiben is meglepedést váltott ki Maniu új megbízatása. Az ellenzéki körök megegyeznek abban, hogy Maniu nagy tekintélye és rendíthetetlen nyugalma alkalmas arra, hogy úgy a bel-, mint a külföldön a megnyugvás érzetét keltsse fel. Azt hiszik, hogy különösen külföldön lesz nagy hatása Maniu kormányelnöki megbízatásának.

Sinaiából jelenti az Aradi Közlöny munkatársa: Maniu Gyula ma délelőtt benutatta az uralkodónak az új kormány listáját. A király a névsort jóváhagyta és nemsokára ezután megtörtént a kormány tagjainak eskütétele. Az új kormány névsora ezek szerint a következő:

Miniszterelnök: MANIU GYULA.
Tárca nélküli miniszter, helyettes miniszterelnök: MIRONESCU.
Belügyminiszter: MIHALACHE.
Külgügyminiszter: TITULESCU.
Igazságügyminiszter: POPOVICI MIHAIL.
Pénzügyminiszter: MADGEARU.
Földművelésügyi miniszter: VOICU-NITESCU.

Közlekedésügyi miniszter: MIRTO.
Ipar és kereskedelemügyi: LUGOJEANU.
Honvédelemi miniszter: SAMSONOVICI.
Munkaügyi miniszter: D. R. IOANITescu.
Közoktatásügyi miniszter: GUSTI.
Besszaráblai miniszter: PAN HALIPA.
Erdélyi miniszter: CRISAN GYÖRGY dr.
Bukovinai miniszter: SEUCIUC SA-
UVEANU.

Az előző kormánnyal szemben tehát csak az a különbség, az elnökön kívül, hogy *Mironescu nem pénzügyminiszter, helyét Madgearu vette át*, akinek tárcája viszont Lugojeanu kezébe került és ujak a tartományi miniszterek. Az eskütételén Gusti és Lugojeanu miniszterek nem voltak jelen, mert délelőtt még nem érkeztek meg Sinaiába, egyébként a kormány valamennyi tagja letette az esküt a király kezé-

A kormány magáévá teszi a Népszövetség pénzügyi bizottságának álláspontját

Mindeddig még egyáltalán nem volt semmitéle szó a kisebbségi alminiszteri állás betöltéséről, amely ellen éppen kisebbségi politikai körökben annyi kifogás hangzott el. Csaknem egészen bizonyos, hogy éppen a multak demonstratív eseményei miatt *Brandsch Rudolf volt kisebbségi alminiszter végleg kiesik a kormányból.*

Vaida Sándor, a lemondott miniszterelnök ma délelőtt egyébként a szokásos bucsukihallgatáson jelent meg a királynál.

Értesüléseink szerint a kormány november hó elején folytatni fogja mindazokat a tárgyalásokat, amelyeket Genfben megkezdtek. *Ugyancsak erősen felkészül a kormány a pénzügyi tárgyalásokra is*, amelyeket az ország külföldi hitelezőivel fognak folytatni és a lehetőség szerint megvalósítják a Népszövetség pénzügyi bizottságával a technikai együttműködés tervét, melyekre vonatkozólag *Madgearu* már előzőleg elvi megállapodásokat is létesített, de amelyek ellen akkoriban olyértelenben nyilatkozott meg a már eltávozott kormány, hogy azoknak feltételei sértőek és elfogadhatatlanul súlyos terheket jelentenek az országra nézve. Most valószínűnek látszik, hogy *Madgearu és Titulescu november első napjai-*

be, a ki a szertartás után a következő szavakat intézte az új kormányhoz:

— *Boldog vagyok, hogy üdvözölhetem Önöket, mint az ország újonnan alakult kormányát. Tudatában vagyok annak a súlyos tehernek, amely Önökre nehezedik az egész világot gyöttrő krízis idején, de meg vagyok győződve arról, hogy mindent el fognak követni, hogy ezen a terhen könnyítsenek. Biztosítom Önöket, hogy mindenben támogatásukra leszek és alkotmányos együttműködésünk jó eredményre fog vezetni az ország javára!*

A király üdvözlő szavaira Maniu válaszolt. A miniszterelnök mély hódolattal fogadta Üfelsége szavait, amelyekkel a kormányt utnak indította.

— *Munkánkban — ugymond — amelyet a nemzet boldogulása érdekében ki fogunk fejtetni, mindig előttünk lebeg majd a tudat, hogy támogat bennünket királyi Felségednek jóakarata és munkánk eredménye így csak a haza és a trón erősítése, telemelése lesz. Isten áldását kérjük Felségedre!*

Kik lesznek az alminiszterek?

Az eskütétele után a kormány tagjai valamennyiben Bucurestibe utaztak. Az új kormány első minisztertanácsát pénteken fogja megtartani és ez alkalommal nevezik ki majd az alminisztereket.

Ami az új kormány alminisztereit illeti, a személyekre nézve az új kormány tagjai a nemzeti-parasztpart vezetőségével oly értelemben állapodtak meg, hogy az alminiszterek pontos számát és névsorát az új kabinet első minisztertanácsán állapítják meg, illetve határoznak fölötte. Valószínű, hogy az új kabinetnek öt alminisztere lesz a következő sorrendben:

Belügyi: CALINESCU.
Földművelésügyi: GHELMEGHEANU.
Közoktatásügyi: PETRE ANDREL.
Pénzügyi: CRISAN.
Munkaügyi: COLTOR.

Amennyiben az első minisztertanácscon úgy döntenének, hogy egy külügyminiszteri államtitkári állást is kreálnak, úgy erre az állásra a legvalószínűbb jelölt *Radulescu Savel, Titulescu* régi bizalmasa.

ban már Genfbe utaznak, hogy a megállapodást verifikálják.

Maniu Gyula ma este fogadja a sajtó képviselőit, akik előtt részletesen ismerteti a kormány programját. A Lupta szerint ez a program nem fog jelentősen különbözni a Vaida-kormány programjától, ami természetes is, hiszen a nemzeti-parasztparti kormány csak a párt programját követheti, mégis lesznek bizonyos pontok, amelyek külön érdekességet ígérnek. Ilyen lesz elsősorban a pénzügyi politika. Tudvalevő, hogy az előző kormány nem tette magáévá Madgearu-nak a Népszövetség pénzügyi bizottságával letárgyalt és parafált egyezményét. Az a tény, hogy éppen Madgearu lett a pénzügyminiszter, arra enged következtetni, hogy

a Maniu-kormány Madgearu álláspontját tette magáévá

és a Népszövetséggel megkötö a vonatkozó szerződést. Külpolitikai téren pedig folytatni fogják az oroszokkal a megneemtámadási szerződés tárgyalását, azonban kétségtelen, hogy a tárgyalások most már *Titulescu intenciói szerint fognak lejolyni.* Az új kormány erőteljesen véget fog vetni a folytonos inflációs híreknek és a lej stabilizációját fogja minden erővel biztosítani. A Maniu-kormány gondoskodni fog arról, hogy a tisztviselők és nyug-

dijasok pontosan kapják fizetésüket, mind ezt a Vaida-kormány is tette.

Vaida-Voevod Sándort megkérdezte egy újságíró, hogy mikor fog belépni a kormányba?

— *In ziua de sohar!* — felelte a volt miniszterelnök erdélyi kifejezéssel, ami azt jelenti, hogy „soha napján.” Amikor a regáti újságírók megkérdezték, hogy mit jelent ez a kifejezés, Vaida megismételte regátias szólásmóddal:

— *La pastele cailor!* (Szó szerint: „Lovak husvétján”, de értelme szintén: soha napján.)

Az első minisztertanács

Vaida Sándor volt miniszterelnök ma délután fél 2 órakor búcsúhíhallgatáson jelent meg Károly király előtt, aki ebéden is vendégül látta Vaidát. Az audiencia után Vaida Brassóba utazott, ahonnan este visszament Bucurestibe.

Ma este 9 órakor ült össze az új kormány első minisztertanácsa. Ez a minisztertanács fog valószínűleg dönteni az alminiszterek kinevezéséről, ami tehát, nem mint tervezték, holnap délelőtt, hanem ma éjszaka tolymán meg fog történni. Eddigi értesüléseink szerint Calinescu belügyi és Ernest Ene pénzügyi alminisztersége bizonyos, a többi felett nem történt döntés.

Rothermere lord távirata Mussolinihez

a fascizmus tizedik évfordulója alkalmával.

Londonból jelentik: A Berlinben időző Rothermere lord táviratot intézett Mussolinihez, a fascizmus fennállásának tízéves fordulójának alkalmából. A táviratban kijelenti, hogy őszinte bámulattal csatlakozik a magyar hálynyilatkozatokhoz, amelyek a Ducenak a békeszerződések kérdésében elmondott véleményét követték. Megállapítja, hogy nem lehet tartós békét tartós igazságtalanságra építeni és a békerevizió mellett foglal állást.

Botrány az osztrák kamarában

Seitz szocialista képviselő súlyosan megsértette az osztrák bíróságot — A kancellár tüntetően elhagyta az üléstermet

Bécsből jelentik: Botrányos ülést tartott ma az osztrák kamara. A mai ülésen Weidenhoffer dr. pénzügyminiszter expozéja után, Seitz szocialista képviselő szólalt fel és beszédében megindokolta a szociálistáknak a kormány ellen tett bizalmatlansági indítványát. Tiltakozott a kormány diktatórikus intézkedései ellen, majd az osztrák bíróság ellen intézett támadást. A bíróságot egyszerűen „juszticia-ringyók”-nak nevezte.

Erre a sértő kijelentésre Dollfuss kancellár felállt és nyomban elhagyta a termet. Utána vonult az egész kormánypárt, hangosan „Piuj”-t kiáltva a beszélő képviselő felé. A kormánypárt csak akkor tért vissza, amikor Seitz befejezte beszédét és Dollfuss kancellár ekkor néhány szóban kijelentette, hogy méltóságán alulinak találja a képviselő botrányos sértéseire válaszolni.

Az angol font feltűnéstkelő ársuhanása

A párisi tőzsdén megáll az árhanyatlás — Anglia dollárvásárlása — jelentékenyen emelkedik a lej —

Párisból jelentik: Az angol font árhanyatlása a párisi tőzsdén megállt. A mai árfolyamok javulást mutatnak. Az előbbi napok fontárfolyamával szemben (85.99) ma délután 86.17-el jegyezték az angol valutát. A font zuhanását azzal magyarázzák, hogy Anglia kénytelen volt nagyobb mennyiségű dollárt vásárolni arra a célra, hogy háborus adósságának december 15-én esedékes 95.5 millió dolláros részletét kifizesse. Angol részről viszont azt állítják, hogy Franciaország a maga háborus adósságának fedezésére angol font ellenében vásárolt több mint 100 millió frank értékű dollárt. Tény mindenestre az is, hogy az őszi nyersanyag bevásárlások is nyomták a font árfolyamát.

A Journal des Debatts közleménye szerint az angol valutának ez a megingása arra mutat, hogy az angol banknak a fontárfolyam állan-

dósítása érdekében létesített áprilisi alapja kimerült. Kétségtelen, — írja a francia lap — hogy ez az árfolyam-kilengés rendkívül kedvezőtlen a devizák világpiacon helyzetére.

Az angol font árfolyama Newyorkban ma 3.39-re szilárdult meg. Üzleti körökben az a vélemény, hogy a Bank of England ezen a szívonalon fogja megkötni a font árfolyamát. Az arany ára unciánként 2 és fél pennyvel esett s most 6 font egy shilling és 10 és fél pennyn áll. Kontinensi spekulánsok, akik nagy fonteltolódásokat kötöttek 3.35-ös árfolyamon, óriási veszteségeket szenvedtek.

Itt írjuk meg, hogy a belföldi piacokon tovább javul a lej. A Banca Nazionalea kommunikéje nagyon jó hatást keltett pénzügyi körökben. A külföldi valuták rendkívül estek és további jelentékeny esések várhatók.

Ellenoffenzívába mentek a Creditanstalt súlyosan megvádolt vezetői

Husz millió schillinget követel az osztrák kormány — Neurath elnök védekezése — „Utólag nem nehéz a jóslás” — Ami különösnek látszik a bankvezérek védekezésében — Szenzáció a Creditanstalt körül

A bécsi Rothschildok visszanyerik régi biztonságukat

Bécsből jelentik: Bécsi pénzügyi körökben élénk megbeszélések tárgyát képezi az az esemény, hogy a Creditanstalt és a Bodencreditanstalt megvádolt vezetői a közvéleménnyel szemben, amely e két intézet bukásáért őket teszi felelőssé, most ellenoffenzívába mentek át. Az osztrák kormány legutóbb tudvalevőleg kimondta a két nagybank és a hozzájuk tartozó ipari konszernek vezetőinek az anyagi felelősségét is és be is akar hajtani rajtuk körülbelül 20 millió osztrák schillinget, vagyis közel annyit, amennyit a veszteségekkel járó utolsó években „nyereség” címén tantiémekben egymás között felosztottak. Ennek a határozatnak tudható be, hogy az igazgatók most akcióba léptek és elsőnek közülük Rothschild Lajos báró helyettese, Neurath Lajos, a Creditanstalt alelnöke szólalt meg. Neurath alelnök elvi alapra helyezkedik és azt vitatja, hogy vajon a kormánynak volt-e joga ilyen szükségrendeletet kibocsájtani, mikor ez a szükségrendelet egy 1917-ben kelt, tehát háborus törvényen alapszik.

Neurath alelnök védekezik

Neurath alelnök vagyoniilag is védekezik. Bebizonyítja, hogy volt egy kis háza Dornbachban, de ezt a házacskát 40 ezer schillingért eladta már négy évvel ezelőtt, tehát olyan időben, amikor a Creditanstalt bukására még nem lehetett számítani és olyan összegért, amely valóban nem jelentheti a jogtalanul megszerzett vagyontalant kimentését. Ugyancsak megszólalt Sieghart-Rudolf, a Bodencreditanstalt volt nagyhatalmu elnöke,

vagy kormányzója, ahogy ő nevezte magát. Sieghart, aki ötven évvel ezelőtt elköltözött Bécsből és azóta felváltva Párisban és Francia Rivierán tölti az idejét, most hosszú nyilatkozatot tett közzé, nyilatkozata erőltet, de megkapóan emberi. Mindenekelőtt azt reklamálja benne Sieghart, hogy vádlói, legyenek azok felelős vizsgálóbizottsági tagok, vagy felelőtlen pletykázók, ötven év óta szórhatják feléje a vádak és neki még egyetlenegyszer sem volt alkalma védenie magát. A törvény előtti egyenlőséget követeli, a nagyhatalmu bankelnök, aki ezt az egyenlőséget oly sokszor megtagadta ellenfeleitől. Van azután nyilatkozatában egy mondat, amely méltó ennek a takpra esett szellemességéről oly híres bankvezérnek a nivójához: az, amelyben megállapítja, hogy a vizsgálóbizottság tagjainak ugyancsak nem volt nehéz feladatuk, mikor az 1929—1930. évek gazdasági eseményeit utólag kellett megítélniük és bírálniuk. „Utólag nem nehéz mesterség a jóslás!” — kiált fel Sieghart keserűen.

Tárgyi tekintetben mindössze egy pozitívumot tartalmaz a nyilatkozat: azt, hogy a Bodencreditanstalttól és iparvállalataitól az utolsó években felvett tantiémjeit különböző címeken mind visszafizette már és miután a Bodencreditanstalt és a Creditanstalt fuziójánál az utóbbi bank részvényeiből sokat kellett átvennie, egyedül ezeknek a részvényeknek elértéktelenedése következtében, 670 ezer schilling veszteséget szenvedett. Gazdasági körökben Sieghart mértékadó hangját szimpátiával fogadták és főleg sokat beszélnek arról a szubjektív keserüegről, amelyben ez a minden inkább, semmint lírai bankelnök, arról panaszkodik, hogy ebbe az üzletbe még a családját is belekeverték és felhántorgatja azt, hogy 1790 schilling havi apánást ad a leányának, ugyanannak, aki nagyobb kölcsönt vett fel a házára, csak hogy módot adjon neki arra, hogy a Creditanstalt részvények elértéktelenedése következtében beállott veszteségét törleszthesse. Általában azonban a két bankvezér védekezéseinek elhangzásakor különösképp tartják, hogy addig, amíg hűtlen kezeléssel és hasonló ügyekkel vádolták őket, nem jelentkeztek és csak most vonultak fel, amikor a felvett hatalmas összegekből valamit vissza is kell adni.

Rothschild Alfons és tizenkét társa

A Creditanstalt körül egyébként nagy szenzáció készül: küszöbön áll a megegyezés az osztrák kormány és a külföldi hitelezők között. A tárgyalásokat a hitelezők nevében Lyonel Rotschild, az osztrák kormány képviselőjében pedig, — bár csodálatos, — de nem egy gazdasági férfiú, hanem Rintelen kultuszminiszter vezeti. A megegyezés részletei eddig még nincsenek tisztázva, a hitelezők, hír szerint, beleegyeznek a kamatok leszállításába és kötelezettséget vállalnak arra, hogy részt vesznek a Creditanstalt reorganizációjában.

A bécsi Rothschildok különben kezdik visszanyerni régi biztonságukat, amely hónapok óta eltűnően volt. Rothschild Lajos báró ismét napi vendége az őszi napfényben pompázó déli korzónak, a Grabenen és Kärtnerstrassen és abban a teljesen élettelen, lélek és kedv nélküli „éjjeli életben”, amely legkésőbb esti tizenegyig „zajlik” a bécsi bárókban és kihalt mulatókban. Nagy feltűnést keltett, hogy az elmúlt napokban az egyik bárban megjelent báró Rothschild Alfons tizenkettővel magával. Elfoglaltak egy hosszú asztalt és az estének különös érdekességét kölcsönözött az a körülmény, — ami talán a mai Bécsre is leginkább jellemző, — hogy ők voltak az egyetlen vendégek...

Brüning megkezdte a hadjáratot a Papen-kormány ellen

A volt német kancellár élesen támadta a kormányt — A leszerelés kérdése a francia kamarában — Herriot fontos nyilatkozata — „Franciaországnak módjában áll megakadályozni a német fegyverkezést“

Berlinből jelentik: A német politikai élet szenzációja az a beszéd, amelyet Brüning volt kancellár tartott tegnap Kölnben, a centrum-párt egyik választói gyűlésén. A volt kancellár hosszú idő után most lépett ismét a nyilvánosság elé és ezúttal élesen támadta a Papen-kormányt. Kijelentette, hogy Papen belpolitikai érdekekért olyan politikát folytat, amely külföldi viszonylatban árt Németországnak. Sulyos hibának tartja Brüning, hogy a kormány Poroszország ellen lépett fel és nem kísérelte meg, hogy a nemzeti szociálistákat bevonja a kormányzásba. Végül kijelentette, hogy a Papen-kormány hamis politikájával éket vert Németország és a külföld között.

A párisi jelentések arról számolnak be, hogy Herriot francia miniszterelnök rendkívül fontos kijelentéseket tett a Kamara külügyi bizottságában Németországra vonatkozólag. Herriot miniszterelnök beszámolt azokról a tárgyalásokról, amelyeket a németek egyenjogúsági követeléseire tettek szükségessé. A miniszterelnök hangsúlyozta, hogy Franciaország minden hátsógondolat nélkül vett részt a genfi leszerelési konferencia munkájában. A francia kormány jelenleg olyan javaslatok kidolgozásán fáradozik, amelyek megmutatják, hogy Franciaország a leszerelés terén odáig akar elmenni, amíg a versaillesi békeszerződés 8-ik szakasza megengedi. Ez a szakasz biztosítja valamennyi népnek biztonságát.

A külügyi bizottság egyik tagjának arra a kérdésre, hogy milyen magatartást tartusit majd a francia kormány abban az esetben, ha Németország a szerződésekre való tekintet nélkül megkezdte a további fegyverkezést, Herriot azt válaszolta, hogy

Franciaország rendelkezik a szükséges jogi és hatalmi eszközökkel.

Azt hiszem, nem szükséges — mondotta Herriot — annak hangsúlyozása, hogy kormányom elsősorban csak a jogi eszközöket veszi igénybe.

Fribourg képviselő a miniszterelnök figyelmét felhívta arra a körülményre, hogy a németországi ifjusági nevelés a versaillesi békeszerződés 177. szakaszának megsértését jelenti. Herriot válaszában kijelentette, hogy ezt az ügyet a legközelebb megtartandó nemzetközi értekezletre elé öhajítja terjeszteni. A külügyi bizottság ülésén szöbakerült a német-francia

Elfogták a várvizi kettős rablógyilkosság tetteseit

Az áldozatok örökösai követték el a szörnyű tettet

Marosvásárhelyről jelentik: Szenzációs fordulat következett be a várvizi borzalmas kettős rablógyilkosság ügyében. Mint ismeretes, meggyilkolták és kirabolták Voda Ioan 80 éves jómódú gazdálkodót és ennek fogadott fiát, Cibuk Mihályt. A kegyetlen rablógyilkosságok előbb az öreg gazdálkodó koponyáját hasították ketté baltával, majd pedig 30 éves fogadott fiával végeztek, akit megfojtottak, majd pedig az ajtófélfára akasztották fel. Ezután kirabolták a lakást, a házat pedig felgyújtották.

A csendőrség gyanúja már az első percekben az áldozatok örökösire, özv. Baciu Jánosné és 25 éves fiára, ifj. Voda Jánosra terelődött, akiket letartóztattak. A gyanúsítottak eleinte tagadták, mintha a borzalmas bűntényt ők követték volna el, ma azután váratlanul beismerték a kettős rablógyilkosságot. Mindketőjüket a beismerő vallomás után végleges letartóztatásba helyezték és közeljövőben átszállítják őket a marosvásárhelyi ügyészségre.

kereskedelmi kapcsolatok ügye is. Rolin Kereskedelemügyi miniszter élesen kritizálta a német devizapolitikát és különösen elítélte a német kormány új kontingentálási politikáját. Rolin azt követelte, hogy Franciaország a Németországgal kötött kereskedelmi szerződését azonnal mondja fel. Herriot elismerte ugyan a kritika jogosultságát, hangsúlyozta azonban, hogy kevésbé brutális eszközökkel is eredményt lehet elérni.

Rekordot állított fel két román repülő

Róma — Bucuresti: négy óra — Románia elhódította Olaszországtól a Bibescu-kupát

Bucurestiből jelentik: Nagy román repülő-sikerről számolnak be a fővárosi lapok. Két ismert román repülő, Manolescu és Botez új rekordot állítottak fel a gyorsasági repülés terén, amennyiben a Bibescu-kupáért felvő versenyben négy óra alatt tették meg az utat Róma és Bucuresti között. Gépükkel eszerint óránként

átlagos 252 és egynegyed kilométeres sebességet értek el. A banesai repülőtéren Irimescu repülésügyi alminiszter várta a győztes pilótákat, akiket az egybegyűlt közönség meleg ünneplésben részesített. A Bibescu-kupa eddig olasz repülők birtokában volt és most hódították el tőlük a kiváló román repülők.

CORSO-MOZGO! Premier!

KETTEN EGY AUTÓN!

Zenés vigjáték sok dallal és muzsikával, eredeti szöveg felvételekkel a Rivieráról!

Schneider Magda, Karl Ludwig Diszl, Verebes Ernő.

MA d. u. 8 órakor:

Az utolsó század!

CONRAD VEIDT nagyszabású filmje.

Jegy Lej 8.—

Szabadlábba helyezték Eskütt Lajost

Nem tudták rábizonyítani, hogy merényletre készült gróf Bethlen István ellen — Becsületét vissza akarja szerezni a volt miniszteri titkár

Budapestről jelentik: A budapesti rendőrfőkapitányság egész napon át folytatta a nyomozást és kihallgatásokat Eskütt Lajos ügyében, akit — mint megirtuk — a törvényszék épületében tartóztatták le. Miután egy tárgyalásra Bethlen István gróf volt miniszterelnököt is beidézték és köztudomású volt, hogy Eskütt halálos ellensége a volt miniszterelnöknek, a detektívek, akik az épületben tartózkodtak, szükségesnek találták kikutatni Nagyatádi Szabó István egykori titkárát. Éles tört találtak nála és most már bizonyosra vették, hogy Eskütt Lajos merényletre készült Bethlen gróf ellen. Örizetbe vették a volt miniszteri titkárt és a rendőrségre szállították.

Eskütt kihallgatása alkalmával közölte, hogy senkit meg nem támadni nem akar és nem szándékozott merényletet sem elkövetni a volt miniszterelnök ellen. A tört mindig magánál hordja.

— A tört csak azért tartottam magamnál — mondta a főkapitányságon — hogy esetleg védekezésül használjam, ha engem bántanak. Ismétlem, senkit meg nem támadni, senki ellen merényletet elkövetni nem akartam. Nem is akarok. Nekem csak egy célom van, az, hogy a becsületemet visszaszerezem. Ha valaki engem ebben megakadályoz, vagy engem meg támad, tudni fogom kötelességemet.

Kijelentette Eskütt, hogy senkivel szemben erőszakos uton fellépni nem fog. A rendőrségen, miután semmiféle bizonyítékot nem tudtak beszerezni arra, hogy Eskütt merényletet akart elkövetni, úgy döntöttek, hogy Nagyatádi Szabó István volt titkárát még ma elbocsátják a rendőrségről.

A késő esti budapesti jelentések szerint Eskütt Lajost ma este szabadlábba helyezték, miután nem nyert beigazolást a merénylet szándéka.

György angol királyi herceg kellemetlen kalandja

London munkásnegyedében inzultálták a kommunisták

Londonból jelentik: Sulyos botrány játszódott le London egyik munkásnegyedében, ahol György királyi herceget inzultálták a kommunisták. A királyi herceg a Poplar-negyedbe ment autón, hogy ott megnyissa az ujonnan megnyitott tengerészeti otthont. A Poplar-negyedet az angol főváros „vörös negyedének is nevezik és a királyi herceg bátorságáról tett tanubizonyosságot, amikor csekély kísérettel itt látogatást tett. A botrány azonban nem maradt el. A kommunisták hangosan tű-

tetni kezdtek a herceg ellen, akinek autóját körülfogták.

— Ön autózik, nekünk pedig nincs kenverünk. A hercegek dőzsölnek, mi pedig meghalunk éhen! — kiáltották feléje.

Végül is a tengerészeti iskola növendékei, valamint az egybegyűlt polgári közönség mentette ki szorongatott helyzetéből György herceget, míg a tüntetés szervezőit a rendőrség letartóztatta.

Szántó György előadása Upton Sinclairről

az aradi Magánalkalmazottak Egyesületének estélyén

Kimagasló kulturális eseményt jelentett az aradi Magánalkalmazottak Egyesületének csütörtöki előadóját, amelynek keretében Szántó György, az országhatárokon túl is ismert nevelő, markáns tehetségű író tartott felolvasást. Szántó György Upton Sinclairt, a széles látókörű amerikai írószent választotta előadása témájául. Az egyesület Szabadság-téri helyisége zsufolásig megtelt hallgatósággal s a megjelentek lelkes figyelemmel kísérték Szántó György előadását, amelyet Deutsch Imre, az egyesület kultur-bizottságának tagja vezetett be néhány szóval. Majd Szántó György emelkedett szólásra és ugyancsak néhány színes bevezető szó után feleségét kérte fel az Upton Sinclair-tanulmány felolvasására.

Szántóné kellemes organuma kitűnően érvényre juttatta a remekbe-szabott tanulmány merész lendületű gondolatfűzését, amely Upton Sinclairt mint az „ifjú Amerika lelkiismeretét” mutatta be a hallgatóságnak. Összehasonlítva Sinclairt Anatole France-val, Barbusevel, Maupassant-al, Flaubert-el, Roland-al, Tolstoj-al, Dosztojevszkyvel, Gorkijjal, Dickens-el és Thakeray-el, de különösen Zolával, majd Sinclair regényhőseit vonultatja fel, mint korunk igazságkeresőit, szabadságharcosait. — Jimmy Higgins magasba lendülő megváltóalakja csodálatos elevenséggel ragyogott előttünk Szántó György tanulmánya nyomán. Az előadás végén a közönség köréből néhányan kérdéseket intéztek Szántóhoz, amelyekre az író néhány szóval felelt meg. Végül felhívást intézett az egybegyűltekhez, hogy akinek elveivel megegyezik, csatlakozzék a megalakulás előtt álló Haboruellenes Ligához, amely már az egész világon s így Románia több városában is működik. A közönség meleg ünneplésben részesítette Szántó Györgyöt és az egyesület részéről Engel Ernő elnök megköszönte a kiváló író nagyértékű előadását.

Színház — Irodalom — Művészet

Az aradi színház sorsa pénteken dől el az aradi városházán

Általános érdeklődés előzi meg Aradváros interimár-bizottságának péntek délutáni ülését, amelyen végleges formában dönt a városvezetés az aradi magyar színházról, Szentpály Mihály kérelmei, egyben pedig az állandó színház fennállásának további sorsa felett.

Igen tárgyilagosan ismertették a legutóbbi interimár-bizottsági ülésen a városvezetés magyarpárti tagjai, dr. Nagy Sándor és dr. Velcsó Géza az aradi magyar színház jelenlegi helyzetét. Az elhangzott előadások, — amelyeket egyébként teljes részletességgel ismertettünk az Aradi Közlöny hasábjain — leplezetlen igazságszeretettel és az orvos jóindulatu kiméletlenségével tárták fel a helyzet kritikusságát. Az aradi állandó színház további fennállásának sorsa ma valóban Aradváros vezetésének, még közvetlenebb formában pedig a városvezető Botioc Elek dr. interimár-bizottsági elnöknek kezébe van bízva, mert ha Arad városa még csak a fűtést, a világítást sem vállalja magára, a kiadások hamarosan fel fogják emészteni a színház anyagi alapjait és újra egzisztencia nélkül marad az az ősz szeválogatott gárda, amellyel a magyar színház nagy remények között nyitja meg szombaton az aradi magyar színiévet.

Nem lehet kétséges, Botioc Elek dr. legutóbbi szavai után, hogy Aradváros vezetésének tudatában van a helyzet komolyságának.

Egy százmilliónál jóval nagyobb költsége-

Bajor Gizi elvált férjétől

Ma mondotta ki a budapesti bíróság a válást. — „Végre!” — sóhajtotta boldogan Bajor Gizi. — Bizonytalan még a Bajor-Indig-házasság

Sokat pertraktált és regényes szerelmi történet egyik fejezete zajlott ma le a budapesti központi járásbíró előtt. A bíróság Paupera Ferenc budapesti bankár, a Földhitelintézet elnökének és felesége, Bajor Gizi, a hírneves budapesti színésznő válóperében mondott ítéletet és elválasztotta egymástól a házastársakat. Az ítélet kihirdetésekor Bajor Gizi boldogan sóhajtott fel:

— Végre.

Most már a szerelmi regény további fejezetei következnek. Nyílt titok, hogy Bajor

téssel dolgozó városvezetés számára nem jelenthet különösebb áldozatot az, ha magára vállalja a színház fűtésének és világításának költségeit.

Ugyancsak nem képezhet komoly problémát annak eldöntése sem, hogy érdemes-e a városnak újra elvonni a színházgatótól a színházi buffet és a ruhatárt...? Méltó-e a város presztíziséhez, hogy megvonja ezt a csekély jövedelmet a színházgatótól?

Mindezek a szempontok eltörpülnek akkor, amidőn nem lehet vitássá sem tenni senkinek, hogy Aradváros nyolcvanezer főnyi, nagy kulturával rendelkező lakosságának nagy szüksége van állandó színházra. És ha ezt a nagymultu kulturintézményt egy kis jóakarattal, egy kevés anyagi áldozattal meg lehet menteni, nem hihető, hogy a jelenlegi városvezetésnek akár egy tagja is vállalná azt az ódiomot, hogy miatta szűnt meg Aradon a kulturának egyik nagymultu intézménye.

Nem lehet kétséges, hogy a városvezetés feladatának tudatában, kötelességének erkölcsi magaslatán állva, itéli meg a helyzetet és aszerint cselekszik. Ebben az esetben a pénteki határozat után valóban bizakodó fényre gyulhatnak ki szombaton este a színház szétnyíló függönyei mögött a rivalda lámpái.

x A jövő hét szerdáján az első vigjáték bemutatón, az „Angyalt vettem feleségül”, amelynek próbái már napok óta folynak. Földreszáll egy angyal és be kell látnia, hogy rossznak kell lennie, ha érvényesülni akar... ezt szatirizálja Vaszary János három mulatságos felvonáson át. Mészáros stílusos rendezésében Erényi Böske az angyal, a sokoldalú színésznő jelentős állomáshelye ennek a figurának megmintázása. Kivüle maga Mészáros, azután Felhő, Jávör, Darvas, Ungár Boriska és L. Kiss Mariska jelentik a nagyszerű főszerepek alakítását.

Sasfiók

(L'Agion)

Edmond Rostand drámájának filmváltozata a Central-mozgóban

Száz esztendőn keresztül pihent a bécsi kapucinusok sirtóiban a rechstadi herceg, nagy Napoleon tragikus életű fia, akinek hantait most, halálának századik évfordulója alkalmából hazaszállították Franciaországba. A virágzásnak indult párisi Osso-filmgyár a centennáriumnak alkalmából elkészítette monumentális filmjét, a „Sasfiók”-ot, Edmond Rostand örökszép drámai költeménye nyomán. Parádés kiállítás, elsőrendű rendezői munka és művészi szereplő-gárda működött közre a film előállításánál, amelynek minden jelenetén, a meg-rázó cselekmény minden mozzanatán ott ég a nagyvonalúság bélyege. Felejthetetlen a wagrami ütközet gigászi haláltánc, amely Wladimir Tourjansky, a nagy francia-orosz rendező művészetének kikristályosított produktuma.

Gizi, Indig Ottó, az ismert erdélyi író, a „Torockói menyasszony” szerzőjének kedvéért vált el és hogy a szerelmesek alig várják, hogy házasságot köthessenek. Mikor ér véget a regény, még bizonytalan, hiszen Indig Ottó nem vált még el Neményi Lilitől s nem tudni, vajjon ez a válás is akadálytalanul folyhat-e le. Színházi körökben mindenesetre érdeklődéssel várják, elvált-e a kolozsvári primadonna férjétől, aki mellett hűségesen kitartott, amikor még ismeretlen, szegénysorsú, küzködő író volt s akit Indig az első nagyobb sikernél egyszerűen elhagyott.

x Heti műsor: Szombat este fél 9 órakor: Ünneplés színházi megnyitón. Weekend (operettudonság, itt először, rendes helyárrakkal, bérletszűnet.) Vasárnap délután 4 órakor és este fél 9 órakor másodsor és harmadsor, rendes helyárrakkal, bérletszűnetben: Weekend (operettudonság.)

x Még egy nap a színháznyitáig: a Weekend operettudonság premierjéig, amely szombat este indul el Aradon diadalmas útjára. Az operett teljesen készen áll. Meg kell állapítani, hogy Felhő bravuros munkát végzett és irányításában az előadás remek. Az aradi közönség mindjárt megismerheti a nagyszerű Szenes-Sándor-operettudonságban a társulat új primadonnáját: Ha Méryt és szubrettjét: Erényi Bösket, akik nagy ambícióval készülnek erre az ismerkedésre. Külön érdekesége Ha Méry debütálnak, hogy ifjú Müller temesvári komponista egy betétszűmát is elénekli, sőt az énekszűmát maga kíséri zongorán. Kivülök Balázs István ünneplésére is készülhet a közönség, Felhő Ervin a humor képviselője ezúttal is, azután Jávör Alfréd, Darvas Ernő, Gömör Emma, Papp Ella, Németh Nelli, L. Kiss Mariska játszanak még nagyobb szerepeket az operettben, amely szombaton este, vasárnap délután és este, hétfőn és kedden este is szűnrekerül, mindannyiszor rendes helyárrak mellett. Jegyek a téli színház pénztárában válthatók délelőtt 10—1-ig és délután 4—6 óráig. Az esti előadások fél kilenc órakor, a délutániak négy órakor kezdődnek.

Az aradi Bridgeszövetség estje

Szömörkényi Rezső előadása a Culbertson-elméletéről

Az Aradi és Aradmegyei Bridge-szövetség ma este fél 10 órai kezdettel tartotta meg második rendkívül jól sikerült hivatalos estjét dr. Ujhelyi né bridge-szalonjában. Arad bridge-játékosainak szűne-java jelent meg a mai estélyen és a közönség zsufolásig megtöltötte a hatalmas bridge-szalont. Az estély kiemelkedő része Szömörkényi Rezső előadása volt a „Culbertson-elméletéről”. A szépszámu hallgatóság a legnagyobb figyelemmel kísérte végig a hozzáértéssel felépített, érdekes előadást. Szömörkényi Rezső előadása elején részletesen ismertette a Culbertson-rendszer alapelméletét. Röviden beszélt Culbertson-szisztéma előnyeiről is, majd pedig beszámolt a különböző osztási módokról és a lapok értékesítéséről. A közel egyórás, nivós előadást a közönség nagy tapsal fogadta, majd a jelen voltak helyet foglaltak az asztaloknál és kezdetét vette a bridge-játék. Jellemző a nagy érdeklődésre, hogy a szalon kicsinek bizonyult, úgy, hogy egy szomszéd szobát is ki kellett nyitni, ahol miutegy 25 bridge-játékos foglalt helyet.

Bukarestbe

október 23-án reggel 7 órakor induló és szerdán reggel visszaérkező Rapid különvonatra jelentkezzen minél előbb a rendezőségnek: a Löbi hírlapirodában és a Künstler utazási irodában. 490 lej oda-vissza, 400 lej teljes ellátás, 150 lej hálókocsin visszafelé.

Eltemették a zombolyai halálvonat áldozatait

Kártérítési perek lavinája a CFR ellen --- Eddig kilenc millió lejt követelnek a sebesültek --- A halálvonat mozdonyvezetőjének elbeszélése

Hárman csodálatos módon menekültek meg a pozdorjává tört kocsikból

Temesvárról jelentik: A temesvári vasútállomás első számú őrházánál lejátszódott borzalmas vonatszerencsétlenség első felvonása ma lezárult. Az áldozatokat hatalmas részvét mellett temették el, a katasztrófa összes szemtanúit kihallgatták, azonban arra nézve, hogy kit terhel a felelősség ezért a megrázó szerencsétlenségért, egyelőre semmiféle konkrétumot nem sikerült megállapítani.

A kártérítési összegek listája

Hat bányási községben volt ma temetés, azok a szerencsétlen munkásemberek találták meg örök nyugalmaikat szülőfalujuk kis temetőjében, akiket hétfőn este a temesvári állomás első váltójánál ért utól tragikus végzetük. Beregszó községben kilenc román munkást, Zombolyán kettőt, Gyertyámoson kettőt, míg Kisjécsán és Óbébán egy-egy áldozatot kísért ki a község lakossága szívből jövő, könnyes részvét mellett. Temesváron **Jurutu Iustiu** csendőrnestert nagy katonai gyászpompával temették el a katonai kórház halottaskamrájától s a halálkocsi kalauzát román lakásán ravalatozták fel, ahonnan ugyancsak ma kísérték ki örök pihenőhelyére.

A sebesültek részéről a kártérítési perek egész lavinája indul meg a CFR. ellen.

A kártérítési összegek eddig megközelítik a kilencmillió lejt. **Sanpetrean György** 29 éves beregszói napszámosnak mindkét lábát levágták a halálvonat kerekén. Kártérítési igénye: 800 ezer lejt. **With Mátyás** 25 esztendőes kisjécsai munkás súlyos fejsérüléssel fekszik a temesvári kórházban. Jobb lábát amputálni kellett. Kártérítésül szintén 800.000 lejt követel a vasutól. **Indriescu Traian** 38 éves csenei jegyző külső és belső sérüléseket szenvedett. Kártérítési igényét még nem állapította meg. **Todorici Lazar** 21 éves gyertyámosi lakos fején súlyosan megsérült, jobb lába és bal karja eltört. 700.000 lejt követel a vasutól. **Lai Péter** 28 éves szakálházai napszámosnak jobb lába tört el. Félmilliót követel a vasutól. **Carcimariu Floarea** 38 éves beregszói lakos jobb karját törte el, bal lábát amputálták. Kártérítés 400 ezer lejt. **Indriescu Traian** született Martinka Valéria, Csene. Jobb lábát amputálták, azonkívül súlyos külső sérüléseket szenvedett. Kártérítési igény 800.000 lejt. **Ghilezan Eudochie**, 27 éves, Beregszó. Jobb lábát vesztette, azonkívül súlyos külső sérüléseket szenvedett. 700.000 lejt követel. **Olariu Helén** 29 éves beregszói lakos. Súlyos fejsérüléseket szenvedett, bal lába kificamodott. Férje, **Olariu Vasile** életét vesztette. 1.500.000 lejt követel a vasutól. **Garliscanu Anna** 32 éves beregszói munkásnőnek eltörték a fogai, melle benyomódott, bordái

A nemzetközi kereskedelmi kamarák konferenciája

Budapestről jelentik: Ma délelőtt megkezdődött a nemzetközi kereskedelmi kamarák konferenciája. Az ülések a Nemzeti Bank épületében folynak. Magyarország, Ausztria, Jugoszlávia, Románia, Csehszlovákia delegátusain kívül Anglia, Franciaország és Németország megbízottai is megjelentek. Ma a pénzügyi természetű kérdésekkel foglalkoztak, tekintettel a devizakorlátozásra; azonban kereskedelmi és politikai természetű problémákra térnek ki.

összetörték, két lába kificamodott. 700.000 lejt kártérítést követel. **Hotta János** 37 éves beregszói hordár ballabát amputálták, jobblába eltört. 800.000 lejt a kártérítési igénye. **Singer Lajos** 26 éves zombolyai munkás a bal felső- és alkaron szenvedett töréseket, a fején, hátán és két kezén sérült meg. 400.000 lejt követel. **Plesz Jakab** 22 éves katonája fején, hátán és két kezén sérült meg. Ugyancsak 400.000 lejt követel. **Cincu Vasile** 45 éves beregszói vasuti hordár súlyos belső és külső sérüléseket szenvedett. Életfogytig tartó nyugdíjat és eltartást követel. **Achim József** 23 éves grabáci munkás bal lába eltört, balkarján és állán megsebesült. 400.000 lejt kártérítést követel.

A betegek állapotában egyébként különösebb változás nem állott be, remélni lehet, hogy most már valamennyien túl vannak az életveszélyen. Ha egyik-másik amputált sebesültnél nem áll be valami komplikáció, akkor valószínű, hogy az áldozatok száma most már nem fog emelkedni. A vasuti katasztrófa halálos áldozatainak hozzátartozói szintén kártérítési perek tömegével árasztják majd el a CFR. igazgatóságát. A jogi szakértők véleménye szerint ez esetben a vizsgálat nem deríthet ki mást, minthogy akár közvetve, akár közvetlenül mindenképpen a CFR. igazgatóságát terbeli jogi felelősség az áldozatokkal és azok hozzátartozóival szemben, mert vagy Csernák váltóór tulbuzgósága okozta a szerencsétlenséget, vagy a váltóberendezésben van a hiba. **Mindkét esetben a kártérítési igényeket a CFR.-nek kell vállalnia.**

A rendőrség a CFR. igazgatóságával karöltve nagyarányú vizsgálatot vezetett be a ka-

tasztrófa előidézésével és okaival kapcsolatban. Csernák bünyőségére vonatkozólag most azt igyekeznek megállapítani, hogy a forgalmi hivatalból siettették-e a váltóór a berendezés átállítására, vagy sem. Rendkívül érdekes **Liskó Frigyesnek**, a halálvonat mozdonyvezetőjének vallomása. **Liskó** eleven színekkel eszteli a katasztrófa pillanatát és borzalmas részleteket mesél el a szerencsétlenség utáni első óra lefolyásáról. Elmondja, hogy a zombolyai szerelvény vegyesvonat lévén, 24 kilométeres sebességgel haladt ki az állomásról és a mozdonya megfordítva vontatta a kocsikat maga után. Így történt meg az, hogy a mozdonyvezető csak akkor kezdett fékezni, amikor a kocsik kétségbeesetten kiabáltak és lámpával jelezték, hogy szerencsétlenség történt.

— A katasztrófa bekövetkezésekor heves rándulást éreztem, — mondja **Liska** mozdonyvezető — ekkor azonban arra gondoltam, hogy a teherkocsi egyikén erősen dolgozott a fékező. Mikor a szerencsétlenséget jelezték, **Franz József** fűtőm rémülten rámkialtott, hogy leintették a vonatot. **Azonnal ellengőzt uttam és husz métert sem futott a vonat, már sikerült megállítanom.**

Részletek a borzalmas percekéből

Liskó Frigyes ezután elmondotta még, hogy szinte kábultan futott a szerencsétlenség színhelyére, ahonnan

iszonyu sikoltozások, elviselhetetlen joga-tás hangzott.

A mozdonyvezető véleménye szerint a két utolsó kocsi néhány métert futott a zombolyai és módosi sínparók között egészen a jelzőlámpáig, amely a kocsi felső faalkatrészét az utasokkal együtt **halálkaszúhoz hasonlóan valóssággal letarolta.** Az alvázal továbbfutó postakocsi rátolódott a lesepert utasokra, akiket összevagdalt. **Liskó Frigyes** vallomásának legérdekesebb része az, amelyben azt állítja, hogy a postakocsiból kiugrott s emek következtében megmenekült két postásn kívül **a halálkocsiból is épségben menekült meg egy beregszói asszony, aki a szerencsétlenség pillanatában a személykocsi ajtajában tartózkodott és volt annyi telekijelenléte, hogy kiugrott.** Ez mindenestre érdekes új adat, mert az eddigi vizsgálat szerint senki sem menekült meg a kisilt személykocsiból.

CENTRAL-mozgó: Premier!

EDMOND ROSTAND halhatatlan művének németnyelvű filmváltozata:

A SASFIOK (L'AIGLON)

a világhírű TURJANSKY rendezésében.

Főszereplők: WALTER EDHOFER, LIEN DEYERS, EUGEN KLÖPFEE, GRETE NATZLER, ALFRED ABEL.

Előadások 5, negyed 8 és negyed 10 órakor.

SELECT-MOZGO: Premier!

A halálvölgy.

Főszereplők: Tom Mix, Tony nevű csodafutóval. Az első hangosfilmje ez Tom Mix-nek, mely a közkezdelt cowboy-filmszínész hosszú betegségéből való felépülése után készült.

Aradi bíró rágalalmazási pere egy aradi ügyvéd ellen

Az aradi törvényszék ítéletét megsemmisítette a Tábla — Az ügyet a temesvári törvényszék tárgyalja

Érdekes ügyben hozott döntést tegnap a temesvári tábla. Az ügy előzményei körülbelül két évre nyulnak vissza, amikor egy polgári perben dr. **Váro Zoltán** aradi ügyvéd képviselte az alperest, míg a felperes megbízásából dr. **Ispravnic Sever** ügyvéd jelent meg a tárgyaláson. A bíróságban helyet foglalt dr. **Mager Romul** törvényszéki bíró. A tárgyalás alkalmával dr. **Váro** kifogást emelt az ellen s kérte a törvényszéket, delegáljon más bírót, mert az **alperes ügyvédje és Mager dr. között rokonsági kötelék áll fenn.** A törvényszék helyt adott a kérelemnek és más bírót delegált dr. **Mager** helyébe, azonban a törvényszéki bíró **rágalmazási pert indított az ügyvéd ellen.** Az elmúlt évben hozott ítéletet az ügyben az aradi törvényszék **Topciu-Ionescu-tanácsa**, amely **egy havi börtönre és 5000 lejt pénzbüntetésre ítélte dr. Váro Zoltánt.**

Az aradi ügyvéd semmisségpanaszt jelentett be az ítélet ellen és a táblához intézett beadvá-

nyában rámutatott arra, hogy az aradi törvényszék nem volt illetékes az ügy letárgyalására, miután saját bírói karának egyik tagjáról volt szó. Ilyen esetekben a szabályzat kimondja, hogy a legközelebbi város törvényszéke elé kell az ügyet vinni, ami ebben az esetben a temesvári törvényszék. Kérte az elsőfokú ítélet megsemmisítését és az ügynek újból való letárgyalását a temesvári törvényszék előtt. A tábla tegnap tárgyalta az érdekes ügyet. A tárgyalás elején közölték dr. **Váro Zoltánnal**, hogy az amnesztia törvény alapján újve amnesztia alá esett és joga van ezt igénybevenni. Az ügyvéd azonban kijelentette, hogy nem érzi magát bűnösnek, ezért nem reflektál amnesztiaára, hanem kéri az ügy letárgyalását. A kérelem alapján a tábla tárgyalás alá vette az ügyet és helyt adva dr. **Váro** érveinek, megsemmisítette az aradi törvényszék ítéletét és a temesvári törvényszéket delegálta a rágalmazási per letárgyalására.

H I R E K

Leányszöktetés a pusztáról

Érdekes tárgyalás az aradi törvényszék előtt

Rendkívül érdekes leányszöktetési ügyben folytatja a vizsgálatot az aradi törvényszék első szekciója. Néhány hónappal ezelőtt történt a regényes szöktetés egy Kerülés melletti pusztán. Copcea Demeter fiatal gazdag legény egy községbeli német leánynak udvarolt hosszabb időn át. Ruch Erzs. az ideál szívesen fogadta az udvarlást, azonban a leány szülei ellenezték a házasságot, azon a címen, hogy a különböző nemzetiségűek összeházasodása nem végződhet jól. Amikor a fiatalok látták, hogy nem tudják megtörni a leány szüleinek ellenállását, szökést határoztak el.

Néhány hónappal ezelőtt, egy szép nyári éjszakán a legény szekérrel hajtott a leány szüleinek házához és az ablakon át vitte el Ruch Erzsit, akit egy simándi rokonánál helyeztet el. Mindössze két napig tartott a boldogság, mert a leány apja karhatalommal vitette haza a szép Erzsit, majd bünvádi feljelentést tett a szerelmes legény ellen, azon a címen, hogy a leány nem akart vele elszökni, hanem csak az erőszaknak engedett, amikor elhagyta az apai házat. Az ügy az első számú vizsgálóbírói hivatalhoz került, ahol Topciu vizsgálóbíró folytatta a kihallgatásokat. Ma a fuvarost hallgatta ki a vizsgálóbíró. A fuvaros elmondotta, hogy a kérdéses éjszakán az ő kocsiját vették igénybe a szerelmesek. Szó sincs erőszakról, mert a leány maga kérte Copceat, vigye el. Az érdekes leányszöktetési ügyben hamarosan befejezést nyer a vizsgálat.

IDÓPROGNÓZIS: Éjszakai laggyal, nyugat felől felhősödés várható.

— **A lengyel trón kérdése.** Berlinből jelentik: A Volonté néhány nappal ezelőtt kalandos hírt közölt arról, hogy a lengyel trónra rövidesen Sixtus herceg kerül. A Berliner Zeitung most válaszul a hírre és megállapítja, hogy aki írta az a lengyel eseményekkel egyáltalában nincs tisztában. Lengyel trónt nem töltheti be Sixtus, mert már a harmadik hónapban a katonasággal találja magát szemközt. Ha a monarchia eszméje mégis tért hódítana Lengyelországban, akkor az a frakció fog győzni, amely Pilsudszkyt akarja a lengyel trónra ültetni.

— **Ford óriási buzáizlete.** Henry Ford, az autókirály, hír szerint hetvenötmillió bushel — 20 millió mázsa — búzát szándékozik bushelenként hatvan centért vásárolni, hogy az egész búzátmeget hetévi hitelre Kinának eladja. Ford irodájában egyelőre nem hajlandók a tervbevett üzletéről nyilatkozni mindaddig, míg Ford meg nem tartotta mára hirdetett rádióelőadását.

— **Fényképek az Aradi Közlöny filléres gyorsának utjáról az Aradi Közlöny fiókkiadóhivatalában.** Holnap, pénteken reggel érdekes fényképsorozat kerül az Aradi Közlöny fiókkiadóhivatalának kirakatába. Az Aradi Közlöny „Filléres gyors”-ának utazásáról Sándor Jenő lapunk általános ismert fotóriportere rendkívül sikerült felvételeket készített. Az aradi pályaudvaron történt elindulásról, a curticii megérkezéséről, a kökös házi tartózkodásról, a budapesti érkezéséről, valamint az ott tartózkodásról készülték a legérdekesebb fényképek. Mára elkészült a fényképek egyrésze és már holnap reggeltől közszemlére tesszük azokat az Aradi Közlöny fiókkiadóhivatalának kirakatába. Mindenki, aki emlékül el akar tenni egy-egy ilyen fényképet, jelentse be igényét akár az Aradi Közlöny fiókkiadóhivatalában, akár Sándor Jenő fényképész, Boros Béni-téri műtermében, rendkívül olcsó áron juthat emléképekhez, amelyek egy jó sikerült, kellemes élményekkel teli hét eseményeit, kedves mozzanatait örökítik meg.

— **A budapesti román sajtóattasé betörőinek ügyét tárgyalják.** Budapestről jelentik: A büntető-törvényszék ma kezdte meg tárgyalni Balta Mózes budapesti román sajtóattasé betörői ügyének főtárgyalását. Gergely Pál és Mészáros Károly magániszttviselők, továbbá Takács Károly pincér hatoltak be a sajtóattaséhoz, akitől több értékes holmit vittek el. Tekintettel a tanuk tömegére, a tárgyalás több napig tart.

Castiglioni és az ötven millió dolláros Groedel-hagyatéka

Groedel Hermann báró veje elmondja a testvérharc kulisszatitkait — Világosság derül a családi háborúság hátterére — Akit ki akarnak semmizni a hagyatékból

Budapestről jelentik: Egy világkonszern belső életének számos pikantériájával szolgált az az általános érdeklődést kiváltott budapesti járásbírói tárgyalás, amelyről mai számomban részletesen megemlékezett az Aradi Közlöny és amelynek tárgyát a báró Groedel-család tagjai között kitört háborúság képezte. A pert Groedel Richárd báró indította huga, Sváb Jánosné ellen, azon a címen, hogy olyan levelet írt hozzá, amelyben őt vagyonából való kiforgatásával és zsaroláshoz hasonló akcióval vádolta. A testvérharc tulajdonképpen a közelmúltban elhunyt Groedel Hermann báró hét örököse között indult meg. Groedel Hermann bárónak hozzávetőlegesen 50 millió dolláros vagyona maradt, melyet özvegye és hat gyermeke örökölt. Az egész Középeurópában nagy feltűnést keltett testvérharc előzményeiről beszélgést folytattunk Sváb János földbirtokossal, Groedel Hermann báró vejével, aki a következőket mondotta:

— Azokat a Groedeleket, akik a testvérek között a viszálykodást, pereskedést felidéztek, egy éve nem láttam. Nem ismerem őket, semmi közöm sincs hozzájuk, nem akarok tudni róluk. Rokoni kapcsolataim kizárólag azokra a jogi összefüggésekre szorítkoznak, melyek épp a rokonságból következnek. A legteljesebb egyetértésben élek feleségemmel, azonban egyáltalában nem gyakorlok befolyást arra a magatartásra, melyet ebben az ügyben tanusít. *Az nyira távol tartom magam az ügytől, hogy elköltöztem a Groedel-palotából és itt lakom a saját lakásomban.*

— Groedel Hermann báró gyermekeit a

Finom megkülönböztetés

— Szóval kosarat ad nekem Doris, nem akar a feleségem lenni?

— Az már más, de az előbb azt kérdezte, hogy nem-e akarok örökre a magáé lenni?

— **Az osztálysorsjáték mai huzása.** Az osztálysorsjáték mai huzásánál 300.000 lejt nyert a 17.506, százezer lejt az 55.677, 50 ezer lejt 66.410, 20 ezer lejt 43.405, 52.688, 60.613, 77.343, 15 ezer lejt 659, 19.568, 57.998, 72.816 számú sorsjegy. Ezeket kívül még számos kisebb nyeresémet sorsoltak ki.

— **Sztrájkba lépett a kolozsvári egyetem diáksága a magas díjak miatt.** Kolozsvárról jelentik: A kolozsvári egyetemen már régóta folyik a kérvényezés, hogy a tulmagas beíratási és vizsgadíjakat szállítsák le, mert továbbra azt már nem tudja megfizetni a diákság. A bukaresti kérvényezésekre szerdán jött meg a válasz, amely megtagad mindenféle leszállítást. A diákság elkeseredve gyűlt össze az egyetemen, ahol egyhangulag kimondták a sztrájkot, amely szerint a vizsgákra nem jelentkeznék és az új évekre senki sem fog beiratkozni, míg le nem szállítják az illetményeket. A gyűlés után zárt sorokban hangtalanul felvonultak a főterre, hogy így is tüntessenek az elviselhetetlenül nagy illetékek ellen.

Megszűnnek Magyarországon a reáliskolák

Budapestről jelentik: Homan magyar kultuszminiszter fontos iskola-reformokat készül életbe léptetni. A miniszter terve az, hogy a középiskolák alsó osztályaiban egyöntetű tantárgyakat állapítanak meg. A reáliskolákat megszüntetik, míg a polgári iskolából nyolc osztályu felsőiskolát alakít. Szó van arról, hogy új rendet léptet életbe az egyetemi felvételek ügyében is, mivel azt akarja elérni, hogy a magyar diákság a magyar egyetemeken tanuljon és ne legyen kénytelen külföldre menni.

hagyatéki tárgyaláson úgy határoztak, hogy minden testvér havonként 4000 svájci frankot vesz fel, az özvegy pedig 8000 frankot. Ez a pénz nem a cég jövedelméből vagy nyereségéből lett volna folyósítandó, hanem egyszerűen a testvéreket illető vagyonrész terhére. Ezen összegek kiutalását nem tették függővé semmiféle feltételtől, végtére minden testvér rendelkezhetett vagyonával.

— Ezzel szemben az történt, hogy két Groedel-testvér, Richárd és Albert, a cég vezetői, akik benn ülnek a cégben, egyszerűen nem akarnak fizetni. Természetesen, én csak saját feleségem helyzetéről vagyok pontosan informálva, a többi Groedel-örökösök ügyét csak közvetve ismerem. Tény azonban, hogy feleségem a Groedel-örökségből ugyszólván nem kap semmit sem.

— A családi harcnak egyik fordulata volt az ismeretes Castiglioni-féle ajánlat. Groedel Albert és Groedel Richárd ajánlatot tettek testvéreiknek, közöttük feleségemnek is, az őket illető örökrész megváltására. Feleségemnek 400.000 svájci frankot ajánlottak az opció ellenében, ami egyszerűen nevetséges összeg ahhoz a vagyonhoz mérten, amelyet Groedel Hermann báró reá hagyott. Ezt a 400.000 frankot sem ígérték azonban készpénzben, hanem hosszú lejáratra, mindössze 80.000 frank készpénzben való kifizetését helyezték kilátásba. Természetesen a Castiglioni utján tett nevetséges ajánlatot feleségem visszautasította, lehetséges azonban, hogy Lónyai Istvánné elfogadta. Castiglioni ajánlata kapcsán indult meg az a levélváltás, melyből kifolyólag feleségem ellen testvérei rágalmozási pert indítottak.

— **Öngyilkos lett egy előkelő pesti orvos huga.** Budapestről jelentik: A magyar fővárosban, a Fiume szállodában öngyilkos lett Bartos Károlyné, született Deutsch Róza, előkelő pesti orvos huga. Öngyilkossága előtt telefonon értesítette tetteről Schuster dr. egyetemi tanárt, az öngyilkossága okául pedig idegbaját jelölte meg.

— **Legkellemesebb, legideálisabb, legolcsóbb a Mira fogcsem, egy tubus 15 lej.** Földes gyógyszerár.

— **Felmentő ítélet a sötétben.** Suciu Florica curtici asszony lopással vádolva állott ma az aradi törvényszék előtt. Azzal vádolták, hogy vádlófelben levő férjének házába tört be, annak távolléte alatt és onnan körülbelül kétezer lej értékű holmit vitt el. Külön vádat emeltek ellene, amiért a behatolás alkalmával megverte mostohafiát, amiért nem akarta beengedni a házba. Ma tárgyalta az ügyet a bíróság, amely a tanúk kihallgatása során a tízenkétéves kislányt is kihallgatta. Délután tárgyalták le az ügyet és már sötétségbe borult a tárgyalóterem, mire az ítélet kihirdetésére sor került. Villanyt nem tudtak gyújtani, mert már két hét óta nem kap áramot az aradi törvényszék és a bíróság így sötétben volt kénytelen kimondani ítéletét, amelyben felmentette a vádolt asszonyt bizonyítékok hiányában.

— **Október 30-án lesz a második őszi lóverseny Aradon.** Az a hatalmas siker, amelyet az Aradi Lovaregylet elért október elején rendezett lóversenyével, arra készítette az egyesület vezetését, hogy megismételje a versenyt, illetve új versenyt rendezzen az aradi közönség számára, új és érdekes számokkal. Október 30-ikán lesz a várallásban levő lóversenypályán a második őszi lóverseny, amelynek programján nagyobbára sikeres számok állanak. Ugyancsak a közönség kívánságára állítja fel ezuttal is az Aradi Lovaregylet a fogadósárat, ahol — nagyvárosi mintára — a publikum fogadásokat köthet. A verseny rendezőbizottságának élén ezuttal is Balacscu tábornok és Jovanescu őrnagy áll, akiknek hozzáértése és lelkes munkája biztosítja előre is a sikert.

A rendőrség nem fizet — kikapcsolják a villanyáramot

Bejelentés a vármegyei Interimár-bizottság előtt

Aradmegye interimár-bizottsága ma délelőtt tartotta meg rendes heti ülését dr. Lázár Ágoston megyei prefektus elnöklete alatti. A vármegyei interimár-bizottság tovább folytatta az árvízkárosult aradmegyei gazdák kárának felbecslését és az építkezési segélyanyagok kiutalását.

A délelőtti órákban jelent meg a prefektusnál dr. Moga Romulus rendőrkezes, aki jelentette, hogy a rendőrség épületéből is kikapcsolták a villanyáramot, mivel dijhátralékban vannak. A rendőrkezes felkérte a megyei prefektust, hogy interveniáljon illetékes fórumok előtt annak érdekében, hogy dijhátralékaikat rendezhessék. Dr. Lázár Ágoston haladéktalanul telefonon felhívta a belügyminisztériumot, majd az egészségügyi minisztériumot és úgy az aradi bábaképző-intézet, mint a szülészeti kórház, a gyermekmenhely, a törvényszék és a rendőrség érdekében megsürgette a szükséges összegek kiutalását.

— **Halálozás.** Kormon Gyula háztulajdonos, hosszas szenvedés után elhunyt. Temetése ma délután fél 4 órakor lesz a volt Péterucca 5. számú házból. Az elhunytban Hegedűs József vendéglős apósát gyászolja.

— **Az antialkoholista páholy főmestere Aradon.** Stanciu György temesvári mérnök, a romániai Good-Templar rend, antialkoholista páholy főmestere, holnap, pénteken délelőtt Aradra érkezik. Az antialkoholista főmester aradi útja azzal a kiállítással kapcsolatos kongresszussal áll összefüggésben, amelyet a romániai antialkoholista csoportok Temesváron tartanak meg.

— **Borzalmas tűzhálál áldozata lett ma délelőtt Cotoi Telca 21 éves bontestű-i parasztlaszony.** A szerencsétlenségű nő egy petroleumkannával járt a tűz körül és egy óvatlan pillanatban a petroleumos tartály tüzet fogott és felrobbant. Cotoi Telca ruhája szintén lángra lobbant és a parasztlaszony oly súlyos égési sebeket szenvedett, hogy néhány óra múlva kiszendvedt. A bevezetett csendőrségi vizsgálat megállapította, hogy a szerencsétlenség az áldozat vigyázatlansága miatt következett be.

— **Ellopott kerékpár.** Szentgyörgyi Emil aradi divatkereskedő ma feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettes ellen, aki az üzlete ajtaja előtt lévő kerékpárt ellopta. Az ügyben a rendőrség bevezette a vizsgálatot.

— **Agy- és szívérelmeszesedésben szenvedő egyéneknek a természetes „Ferenc József” keserűviz megbecsülhetetlen szolgálatot tesz azáltal, hogy a beltartalmat kiméletesen távolítja el.** Tudományos tapasztalatok kétségtelenné tették, hogy a **Ferenc József** víz számos félfoldali hűdésben fekvő betegnél is megtette a kellő hatást s így nagy megkönnyebbülést okoz. A **Ferenc József** keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

— **Bosszúból megrágalmazták a szemlaki előjárót.** Szemláról jelentik: Baban Demeter szemlaki lakos ma délelőtt feljelentést tett a csendőrségen Toareanu Vioara nevű vadházastársa és Barlint Teodor, Szemlák előjárója ellen, akik állítólag mialatt ő távol volt a községből, együttesen behatoltak lakására, ahonnan állítólag különböző ruhaneműket, azonkívül pedig 7 ezer lej készpénzt vittek el. A csendőrség kihallgatta a gyanúsítottakat, akik a legnagyobb felháborodással utasították vissza a gazdálkodó vádját és azt bosszu művének tulajdonították. A csendőrség még rajtuk kívül több tanút is meghallgatott, melynek eredményeképpen megállapítást nyert, hogy Baban Demeter feljelentése egyszerű rágalom, mert nemcsak, hogy 7 ezer lej készpénze nem volt, de nagy adóságai vannak a községben.

— **Halálra gázolták a lovak.** Borossebesről jelentik: Beangó József borossebesi gazdálkodó ma délelőtt illuminált állapotban igyekezett kocsiján a szomszéd községbe. Utközben az erősen ittas gazdálkodó lefordult a kocsirol és oly szerencsétlenül esett, hogy a lovak halálra gázolták.

— **Véres mulatság.** Brancu Miklós szombathelyi legény néhány héttel ezelőtt mulatságot rendezett egyik barátja lakásán. A mulatók hamarosan elvesztették önmagukat a sok ital következtében és hajnal felé történt, hogy Brancu minden komolyabb ok vagy összeszólalkozás nélkül megszurta késével Ciororiu Vasil barátját. Hónapokig nyomta az ágyat a megszurtt legény, míg a mulatozás epilógusaként ma került Brancu súlyos testi sértéssel vádolva az aradi törvényszék elé. Az enyhítő körülmények figyelembevételével a gazda legényt egy havi börtönre ítélték.

— **Elfogott veszedelmes tolvaj.** Zevelcuta János aradi detektivnek a napokban sikerült elfognia Ardelean Györgyöt, akiről kiderült, hogy az utóbbi időben több tolvajlást követett el. Ardelean egy átkórának a hibátlan s nagy értéket képviselő szerkezetét is megtalálták és épen ezért a rendőrség bünygyi osztálya felhívja a károsultat, hogy átvétele végett a kveszturán jelentkezzen. Ardelean ugyanis vallomása során elmondotta, hogy a lopást illuminált állapotban követte el és így nem emlékszik arra, hogy honnan lopta az óraszerkezetet.

LÁTOGASSON MEG BENNÜNKET

:: és tekintse meg dusan felszerelt raktárunkat ::

Női kabátszövetek
Női ruhaszövetek
Férfiszövetek

Serilana

Téli kabátszövetek
Selymek
Szőnyegek

3496

MINORITA-PALOTA

☉ ☉ Ne mulassza el női kabát- és ruhaosztályunkat meglátogatni! ☉ ☉

— **Vád egy kommunista munkás ellen.** Az aradi ügyészség ma készítette el a vádiratot a kommunista agitációval vádolt Simon József munkás ellen. Simon, — a vádirat szerint — ez év augusztusában kommunista röpiratokat hozatott Bécsből és azokat lakásán rejtgette, várva egy alkalmas időpontot a lázító tartalmu iratok szétszórására. A sziguranca azonban rajtaütött, mielőtt a szétszórás megtörténhetett volna és a Simonnal tartott házkutatás alkalmával megtalálták nála a „Sarló és kalapács” című röpiratokat. Az ügyészség vádat emel kommunista agitáció címén a munkás ellen, akinek ügyében rövidesen kitűzik a főtárgyalást.

— **Árverés gróf Wimpffen György ellen.** Budapestről jelentik: 5765 font tőke és járuléka behajtása végett árverést tüztek ki gróf Wimpffen György nevében álló birtokokra Nagyszékely községben. Az árverést november 25-ére tüztek ki, a kikiáltási ár 335.000 pengő. Az árveréshez más vállalatok is csatlakoztak, köztük több külföldi vállalat.

A legjojobb Yoyo-vicc

Kohn találkozik Grünnel: mind a ketten yoyóznak.

— *Tudod kérlek, hogy már a törvényszéki elnök is yoyózik?*

— *Ne mond!... — csodálkozik Kohn.*

— *De igen — válaszolja Grün. — Amikor azt mondtam neki, hogy a szobanforgó váltókat nem én hamisítottam, az elnök azt mondta:*

— *Yó-jó, ismerjük már magát.*

— **Két cigányasszony hamis százejeseket hozott forgalomba.** Ma délelőtt megjelent a rendőrségen Sida Illés vidéki gazdálkodó, aki előadta, hogy az Oboron egy hamis ezüst 100 lejesel fizettek neki. A rendőrség az ügyben azonnal bevezette a nyomozást és megállapította, hogy a pénzt Sida Illésnek két pécskai cigányasszony adta. Ezeket elő is állították a rendőrségre, ahol bevallották, hogy az ezüst 100 lejest valóban ők adták Sidának, de annak eredetéről nem tudnak semmit, mivel azt ők is a piacon kapták. A rendőrség most annak megállapítása érdekében indított vizsgálatot, hogy kik gyártják az ezüst hamis 100 lejeseket, amelyek az utóbbi napokban egyre gyakrabban bukkannak fel Aradon.

— **Hűtlen juhásztor.** Puskás Miklós erdőhegyi juhásztor az elmúlt évben eladott hat juhot a rábizott állatok közül. Ma került a bíróság elé, amely tizenöt napi elzárásra ítélte.

— **Egy évre ítélték Aradon egy szökött fegyencet.** Rosca Vasil bukovinai betörő az elmúlt évben megszökött a nagyenyedi fegyházból, ahová három évre utalták be különböző bűncselekmények miatt. Szökése után nyomban Aradra jött, ahol betört Erdélyi Ferencné lakásába és onnan értékes holmikat vitt el. A betörőt hamarosan elfogták és ma került az aradi törvényszék elé. A bíróság egy évi börtönre ítélte a betörőt, akit büntetésének kitöltése után Nagyenyedre szállítanak, hogy ott leülje a ráért három esztendő.

KIRABOLTAK egy világhírű muzeumot

Berlinből jelentik: A szászországi Zittauban a híres muzeumot ismeretlen egyének az éjszaka folyamán kifosztották. Rengeteg műkincs, drágaság jutott a tettesek birtokába, akiket most világszerte keresnek.

— **Száznegyven napi fogház csempészésért.** Ma beszállították az aradi ügyészségre Erdélyi Imre simándi lakost, akit a monopol alkalmazottai csempészésen értek. Összesen hat kilogramm dohányt és öngyújtót találtak nála, amiért hétezer lej pénzbírságra ítélték, miután a büntetést nem tudta kifizetni, az ügyészségre szállították, ahol 140 napi fogházra változtatták át a bírságot.

— **Vakmerő módon végrehajtott szekerlopás történt ma reggel Aradon.** Bonescu Radu zádorlaci gazda, aki tej eladásával foglalkozik, ma reggel szokásos útja során megállt szekerével az egyik Hal-téri ház előtt, ahová tejet vitt be. Amikor a gazda a házból kijött, a legnagyobb meglepetéssel vette észre, hogy szekerét ellopták. A gazda kára több ezer lejt tesz ki. Az ügyben a rendőrség bevezette a nyomozást.

— **Ellopott méhkasok.** Lehotzky Pál nagylaki földműves, fiával és annak két barátjával együtt került ma lopás miatt a vádlottak padjára. A vád szerint a földműves felbízta fiát és barátait, hogy Heid Konrad nagylaki gazdától lopjanak el öt méhkast. A lopás megtörtént, azonban másnap a csendőrök már megtalálták a lopott dolgokat. Az aradi törvényszék második szekciója Lehotzky Pált tíz napi elzárásra, Muresán Jánost és Parjor Vasilt öt-öt napra, míg ifj. Lehotzky Pált megdorgálásra ítélte.

— **Meghívó.** Az Aradi Kereskedelmi Testület összes tagjait, Arad összes kereskedőit, meghívom az október 23-án, vasárnap délelőtt 11 órakor, egyesületünk nagytermében (Bulevardul Regina Maria 13., II. lépcső, I. emelet) megtartandó országos kereskedő nagygyűlésre. A tárgysorozat a következő: 1. Megnyitó: Domán Sándor. 2. Devizapolitika: dr. Fried János. 3. Vámpolitika és import-kontingentálás: dr. Szöllösi Zsigmond. 4. Közterherpolitika: Endre Károly. 5. Új adótörvényt: Lederer Odön. — Pusztuló gazdasági életünk új életre élesztésének az utolsó lehetőségeiért szállunk sikra ezen az országos méretekre kitépitett nagygyűlésünkön, a magunk és a mindannyiunk érdekében. Meghívtuk a többi gazdasági szervezetek képviselőit is. Arad kereskedőit pedig teljes számmal várjuk el, hogy tömegeikkel is kifejezzék ügyük és követeléseik súlyát és jelentőségét. Tisztelettel: Domán Sándor, az Aradi Kereskedelmi Testület elnöke.

— **Dr. Lakatos szanatóriuma.** Baden bei Wien, az őszi időnyben, dacára a teljes üzemnek, mérsékelt áron ad teljes ellátást betegeknek és üdülőknek. Az összes gyógytényező, — külön szivosztály dr. Singer Richard egyetemi m. tanár vezetése alatt. — elsőrangú diétás konyha, szórakozások és saját hangos mozi állanak rendelkezésre.

Uj hangszert

talált fel egy falusi cipész és bemutatja Aradon

Kopott szürke felöltös, igénytelen külsejű fiatalember járt ma szerkesztőségünkben. Első pillantásra valami kézbesítőnek néztük, de ahogy megszólalt, ahogy mesélt magáról és — találmányáról, magatartása önbizalmat, imponáló biztonságot árukt el. Buda Vasilie egy *Un-gureni* nevű kis faluból, valahonnan Szamos-megyéből indult el „világjáró” útjára. Hóna alatt egy kis táská, amelyben feltve őrzött találmányát szorongatja... A találmány hamarosan előkerül: *gyermekjátékszernek nézzük, papirostölcsérnek, amelybe vesszőparipán lovagolva szoktunk harsány katonamarsokat fujni boldog gyermekkorunkban...*

— *Papirofon a neve!* — mondja Buda Vasilie büszkén. — A név csakugyan jól hangzik és sejtetni enged, hogy valami furcsa kis hangszerről van szó. Buda Vasilie nyomban be is mutatja hangszert. Belefúj a széles száju tölcser kisebbik nyílásán és ujjával — akár csak a pikulán — a tölcser oldalán elszórt apró lyukakat hol betapasztja, hol szabaddá teszi. Éles, bizsergetően groteszk, de kellemes hangok szállnak a papirtölcserből. Egy divatos jazz-sláger melódiái... Szívesen hallgatja az ember Buda Vasilie játékát. A „feltaláló” mikor látja a hatást, áttér egy édesbus magyar nótára, majd különböző népdalok, szonok és divatos slágerek követik egymást. Pedig Buda Vasilie nem ismeri a kottát, csak természetes hallása segítségével tanulta meg a dalokat. A Papirofon hol mélyen bug, ilyenkor a saxofon hangjára emlékeztet, hol olyan magas régiókban jár, hogy üveghangoknak is beillik a játéka. Megkérdezzük a feltalálót, hogyan jött erre a „találmányra”?

— *Én kérem egyszerű suszter voltam, de nagyon szeretem a zenét. Pénzem nem volt, hogy hangszert vegyek magamnak, hát — csináltam egyet. Addig törtem a fejem rajta, amíg kieszéltem... Egyelőre magam járom vele végig Erdélyt, hogy bemutassam. Szabadalmam van rá, de hiába is csinálna utánam valaki, nem tudna rajta játszani, mert annak külön „fortély” van ám! Csak én taníthatom meg rá az embereket...*

— Aztán mikor találta fel? — kérdezzük Buda Vasiliet.

— Három év előtt, de akkor *be kellett vonulnom katonának*. A csendőrségnél szolgáltam s most, hogy leszereltem, ismét kezembe vettem a Papirofontomat...

Buda Vasilie a közeljövőben Aradon is fel lép a nyilvánosság előtt hangszerevel, amely csakhamar utat fog találni a közönség szívéhez. Tizenöt év múlva jár le Buda Vasilie szabadalma, addig a Papirofon kizorítja a furulya édesbus hangját a hegyoldalokról és bevonul a groteszk jazz-bandekbe, a pazarférvü, elegáns paloták és az apró kunyhók világába egyaránt...

Nyugdíjat kaptak a halottak

Nagyarányu nyugdíjpanamát lepleztek le Constantában.

Constantából jelentik: Nagyarányu panamát lepleztek le az itteni hatóságok. Nem kevesebbről van szó, minthogy a város egyes adóhivatalai esztentők óta fizetnek nyugdíjat olyan emberek részére, akik már régen a temetőben nyugszanak. A visszaélésekről már városszerte beszéltek, amikor a furcsa hírek Ionescu pénzügyigazgató füléhez jutottak. Nyomban vizsgálatot rendelt el és már eddig is több esetet lepleztek le, amikor a halott után nyugdíjakat vettek fel. És érdekes, az egyik halott asszonynál pontosan megtörtént a nyugdíjkiállítás, ugyanakkor, amikor az élő nyugdíjasok hónapokon át nem jutottak illetményeikhez. A vizsgálat folyik és előreláthatólag még érdekes fejleményei lesznek.

SPORT KÖZLÖNY

Legyőzte a Gloria a tornászok együttesét és a játék után valószínűnek látszik a bajnokcsapat vasárnapi győzelme is — A Gloria ellenfele a szebeni Soimi lesz — Gloria-CFR-ATE 9:1 (3:0)

Csütörtökön délután a Gloria-CFR-sporttelepén meglehetősen szépszámu érdeklődő jelenlétben játszott tréning-mérkőzést a Gloria-CFR az ATE-val. A meccset, a Gloria hatalmas fölényel, 9:1 arányban nyerte meg. A tornászok mentségéül szolgál, hogy tartalékosan vették fel a küzdelmet, igaz, hogy a Gloriából is hiányzott több első vonalbeli játékos, de ezt a Gloria megfelelő rezervoárja révén egyenrangualkal tudta pótolni. A két csapat:

Gloria-CFR.: Dragan—Husztik, Reinhardt—Szabó, Pecican, Netada—Igna, Dobra, Barbu II., Cosma, Mercea. — ATE: Szerényi—Welchelt I., Zanóni—Balogh, Csipai, Lingurar—Bencsik Metz, Cucula, Bellai, Szabó.

A Gloria mindjárt támadólag lép fel, de az ATE védelme résen van. Az első gól a 25-ik percben esik. Korner az ATE ellen, Lingurar oxforddal ment, de a labda Barbu elé kerül, aki góloz. (1:0). A 36-ik percben Pecican előread egy labdát, amelyet Barbu fog el és a center ismét rendeltetési helyére juttatja a labdát. Dobra és Barbu összejátékából születik meg Barbu hat-trickje révén a féldő eredménye.

Szünnet után a Gloria cserél. Reinhardt helyét Valentin foglalja el, míg Merceát Marianut váltja le és a szélső máris gólozik, amire Bellai válaszol. (4:1.) Marianut lövése visszapatlan, de Cosma résen van és máris 5:1. A 23-ik percben Dobra a gólszerző, aki Barbutól juttatott labdát küldte az ATE kapujába. (6:1). A 26-ik percben Barbu, a 32-ik percben Cosma érnek el újabb eredményt és máris 8:1 az eredmény, míg a mérkőzés utolsó góljának érdeme Barbu nevéhez fűződik, aki a 39-ik percben szerezte ezt a gólt.

A Gloria jól működő védelme könnyen verte vissza a gyámoltalan kék-fehér csapatok próbálkozásait. A halvesor egy összeforrt egészet alkotott. A csatársorban különösképpen Barbu és Dobra játéka tetszett. A sok gól ellenére az ATE védelme kielégített, a halvesor összeroppant a nagy nyomástól, a csatársor — tehetetlen volt.

A nagy győzelem jó fényt vet a vasárnapi Nemzeti Bajnoki meccsre, amelyet a Gloria-CFR. minden bizonnyal meg fog nyerni. A bajnok együttes ellenfele a szebeni brassói kerület bajnoka, a szebeni Soimi lesz.

Elkészült a futballvilágbajnokság csoportbeosztása

Rómából jelentik: Mint ismeretes, 1934-ben Olaszországban rendezik a futballvilágbajnokság döntő küzdelmeit, 16 nemzet válogatott csapatának részvételével. A 16 résztvevőt selejtező mérkőzés alapján válogatják ki. Tíz csoportban indul meg a küzdelem a döntőbejutásért.

Magyarország Olaszországgal, Ausztriával, Csehszlovákiával és Svájjal a középeurópai csoportban küzd, amelynek — a csoport rendkívüli erősségére való tekintettel — három résztvevője jut a döntőbe.

A csoportok beosztása a következő:

I. csoport: Belgium, Spanyolország, Franciaország, Luxemburg, Portugália, Németország. Döntőbe jut két csapat.

II. csoport: Hollandia, Dánia, Írország, Svédország, Izland, Döntőbe jut két csapat.

III. csoport: Közép-Európa, Döntőbe jut három csapat.

IV. csoport: Finnország, Észtország, Litvánia, Oroszország, Lengyelország. Döntőbe jut egy csapat.

V. csoport: Bulgária, Görögország, Jugoszlávia, Románia, Törökország, Döntőbe jut egy csapat.

VI. csoport: USA és Mexikó, Döntőbe jut egy csapat.

VII. csoport: Kuba, Costarica, Holland-Guinea, Ecuador. Döntőbe jut egy csapat.

VIII. csoport: Brazília, Argentína, Chile, Uruguay, Paraguay, Peru, Bolivia, Döntőbe jut három csapat.

IX. csoport: Kína, Holland-India, Japán, Siam, Fülöp-szigetek. Döntőbe jut egy csapat.

X. csoport: Egyiptom és Palesztina. Döntőbe jut egy csapat.

Az első és harmadik csoportban lesz legnagyobb a küzdelem. Közép-Európában Magyarország, Csehszlovákia és Svájc fog küzdeni a harmadik helyért, mert Olaszország és Ausztria előreláthatólag könnyebben bevez a döntőbe.

O Kátyuba esett a román-magyar sportbéke. Bucurestiből jelentik: A fővárosban el lenzik, hogy az október 30-ikára tervezett kupa-konferenciát Budapesten tartásuk meg. Ha a Középeurópai Kupa bizottsága mégis Budapestet jelöli, úgy az ülésről Románia távol tartja magát.

A Tilden-cirkusz Kolozsváron

Kolozsvárról jelentik: A kolozsvári AC vezetősége már Budapestten tárgyalásokat kezdett a Tilden-cirkusz menedzserével, hogy a társaság Kolozsváron is mutassa be művészetét. Ezek a tárgyalások már előrehaladott stádiumban vannak és minden remény megvan arra, hogy Tilden és társai a bukaresti vendégszereplés után egy napra Kolozsváron is kiszállanak. Kolozsvár közönségének így az előzelek szerint alkalma lesz a világ leg híresebb tennisművészeinek: Tildennek, Barnessnek, Nüsslennek és Najuchnak utólérhetetlen játékában gyönyörködni. Már biztosnak látszik a váradi vendégláték, Dicséretes volna, ha a tennisz-sportot kultiváló aradi klubok egy itteni vendéglátékre megnyernék Tildeneket, az felejtethetetlen élményt jelentene az aradi sportszerető közönségnek.

O Arne Borg Budapesten. A kiváló uszó-rekorder az ősz folyamán egy vízi kabaré keretében Budapesten fog szerepelni.

O Az AKE és a Hajós egyesület közötti futballmérkőzést vasárnap délelőtt 11 órai kezdettel játszik le. A két alkalmi együttes csapata a következőkből rekrutálódik: AKE: Dózsa Imre, dr. Weininger István, Deutsch Siegfried, dr. Crasnic Jenő, Schwartz Dezső, Hajnal László, Aszlán János, Garai Károly, Singer Lipót, Csenka Gábor, Vámos Miklós, Bornstein Ernő, Kormos Zoltán. — A Hajós Egylet csapata: Szerényi Ferenc, Czuker László, Stern Péter, Stern Pál, Variassy István, Weisz Ödön, Weisz Dezső, Kramarovics József, Szalay Géza, Bedő Árpád és Friedmann László.

O Az osztrák profi labdarugó bajnokságának állása: Rapid 10 (17:10), Ausztria 10 (15:9), Vienna 10 (13:9), WAC 8 (17:17), Sportklub 7 (16:11), Admira 7 (12:11), Hakoah 7 (9:11), Nicholson 6 (9:11), FAC 5 (11:14), Libertas 5 (7:11), BAC 4 (11:21), Wacker 4 (13:24) pont.

Budapestre utazó olvasóink figyelmébe

Az ARADI KÖZLÖNY Budapesten a következő szállodákban és kávéházakban olvasható: Carlton kávéházban, Petőfi-tér. Kovács kávéházban, Oktogon. Belvárosi kávéházban, IV. Eskü-ut 5. Bristol szálloda halljában, IV. Mária Valéria-u. 4. Merán szálloda halljában, Berliini-tér 7.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Országos tiltakozás a devizakorlátozások ellen

A Kereskedelmi és Iparkamarák Szövetségének akciója
-- Tervezet a devizarendelet módosításáról --

Ujabb rendelet az aradi vámhivatalhoz a valuták határon való ellenőrzéséről

Nemcsak a szakemberek, de a nagyközönség körében is általános feltűnést keltett az Aradi Közlöny mai számának az a cikke, amelyben a Banca Nationala devizakorlátozó rendeletéről számoltunk be. A rendelet — mint jelentettük — tulajdonképpen végrehajtási utasítása a nemrégiben megszavazott deviza-gazdálkodásról szóló törvénynek. A deviza- és vámpolitikával kapcsolatban vasárnap délelőtt az Aradi Kereskedelmi Testület helyiségében tudvalevőleg országos jellegű kongresszus lesz, amelyen tiltakozni fognak a jelenlegi devizakorlátozások jelenlegi módja ellen, amellyel lehetetlenné teszik a külkereskedelmi forgalmat. A napokban megjelent végrehajtási utasítás a bucuresti-i piacon is élénk visszhangot váltott ki és éppen ezért a Kereskedelmi és Iparkamarák Szövetsége elhatározta, hogy naponta üléseket tart és ezeken tervezetet dolgoz ki a devizarendeletek módosításáról. Ezt a tervezetet a Banca Nationalához fogják eljuttatni és az abban foglaltak jóváhagyását, illetve az eddigi rendeletnek ily értelemben való módosítását kéri.

Ezek az ülések oly nagy érdeklődést keltettek, hogy azokon most már részt vesznek a bucuresti-i Kereskedelmi és Iparkamara, az UGIR (Gyáripárosok Országos Szövetsége), a Gabonakereskedők és Exportőrök Szövetsége, a biztosítási és pénzügyi delegátusai is. Az említett üléseken mindenekelőtt azt a legújabb rendelkezést kifogásolták, amely szerint a kereskedőknek minden egyes alkalommal a Banca Nationala előzetes hozzájárulását kell kérniük ahhoz, hogy külföldről árucikkeket behozzanak, függetlenül attól, hogy ezeket az árukat idegen valutában vagy pedig lejben fizetik. Súlyos panaszok hangzottak el az autógummi-importőrök részéről. Autógummit tudvalevőleg az országban nem gyártanak és a jegybank ennek ellenére csak nagy nehézségekkel ad ki ilyen célokra devizákat. A külső és belső importált autógummi értéke körülbelül 600 millió lej tesz ki egy évben, amely után az állam átlag 260—280 millió lej vámot szedett évente. Így tehát a pénzügyi kormányt is nagy kár éri, ha az autógummi behozatalát a minimumra redukálja. A jelenlegi körülmények között az autógummi már nem számítanak a luxus-cikkek közé, annál is inkább, mert a taxik, autobuszok, teherautók napjainkban a legelterjedtebb közlekedési eszközök közé sorolhatók. Az érdekeltek most memorandumban interveniáltak a Banca Nationalánál annak érdekében, hogy az autógummiakra megfelelő mennyiségű devizákat kapjanak.

Tévesen értelmezett rendelkezések

Szóba került a Kereskedelmi és Iparkamarák Szövetségének ülésén az az intézkedés is, amely szerint a külföldre utazóknak, abban az esetben, ha üzleti ügyben utaznak, fel kell mutatniuk a Banca Nationalánál a Kereskedelmi és Iparkamarának egy bizonyítványát, amelyben az igazolja, hogy a szóban levő kereskedőnek valóban külföldre kell utaznia. Ennek a lelkiismeretes teljesítése nagy terhet hárít a Kereskedelmi és Iparkamarákra, de egyben újabb akadályokat gördít a külföldre utazók elé. A Kamara ugyanis legfeljebb arról állíthat ki igazolványt, hogy a szóban levő kereskedőnek vannak-e külföldi összeköttetései, de azt nem ellenőrizheti, hogy az utazás éppen akkor váltott-e szükségessé és hogy nem szenvedhet-e

az esetleg több hónapos halasztást is. A Kereskedelmi és Iparkamarák Szövetsége elhatározta, hogy ennek az intézkedésnek a módosítását is kéri.

Itt írjuk meg, hogy a pénzügyminiszterium értesítést kapott a Banca Nationalától, amely szerint egyes vámhivatalok tévesen értelmezik a pénzügyminiszterium 267.152. számú, 1932. szeptember 12-én kiadott rendeletét. A szóban levő vámhivatalok ugyanis a devizakorlátozó rendelkezés intézkedéseit csak a román állampolgárokra alkalmazták, állítólag azért, mert a körrendeletben az utasokra vonatkozólag a belföldi (indigeni) szerepelt volna. Panaszt emelt a Banca Nationala az ellen is, hogy az egyes vámoknál nem ellenőrzik kellő szigorúsággal, hogy az utasok mennyi lejt, idegen valutát vagy ingó értékeket hoznak be vagy visznek ki magukkal. Így például előfordul az is, hogy az országba érkező idegenek saját maguk vezetik be utlevélükbe, hogy mennyi idegen valuta volt náluk, holott ezeket a valutákat nem is hozták be az országba. Kiutazásuk alkalmával természetesen annyi valutát visznek ki magukkal, amennyit bejöveteleik során az utlevélbe beírtak.

Az utasok szigorú vizsgálata

A Banca Nationala átiratának eredményeképpen a pénzügyminiszterium rendeletet küldött az összes vámhivatalokhoz, amely ma Aradra is megérkezett. Eszerint a 267.152. számú rendelet intézkedéseit minden olyan utasra vonatkoznak, aki elhagyja az országot, függetlenül attól, hogy román vagy idegen állampolgár. A rendelet utasítást ad arra is, hogy az országot elhagyó utasoknál szigorúbb vizsgálatot alkalmazzanak, egyben pedig ugy intézkedik, hogy azoknál az utasoknál, akik külföldről jönnek be az országba, csak a vámfőnök vagy annak helyettese vezetheti be az utlevélbe, hogy az utas mennyi valutát hozott magával az országba. Ezt a vámtisztviselőnek személyesen alá kell írnia és a vámhivatal pecsétjével ellátnia.

= Áresések a bucuresti-i tőzsdén. A bucuresti-i tőzsdén ma is folytatódott az áresések. A legutóbbi napok áremelkedései mindinkább lemorzsolódnak és a lej hivatalos és magánárfolyama között keletkezett differencia fokozatosan szűnőben van. A külföldi értékek tulajdonosai nagy tételekben bocsájtják készleteiket ki, mert attól tartanak, hogy a további várakozásban nagy veszteségeket szenvedhetnek. Bucuresti-i pénzügyi körökben a hangulat optimista és ez az optimizmus az ország egyes centrumaiba is áterjedt.

— Liszthány fenyeget az aradi piacon. Az aradi piacon ma az a hír terjedt el, hogy ismét liszthány fenyeget. A kiskereskedésekben ugyan még normális mennyiségben szolgálnak ki lisztet, de a nagykereskedések — hir szerint — már csak korlátozott mennyiségben bocsátanak lisztet a detaillisták rendelkezésére. Amint értesülünk a nagykereskedők eddig még semminemű korlátozó intézkedést nem tettek, tekintettel arra, hogy rak-táraikban még vannak készletek. A vidéki mal-mok azonban valóban beszűntették a liszt eladását, illetve az őrlést, mert nézeük szerint a buza áremelkedése következtében — a jelenlegi liszt-árak mellett — nem találják meg számításukat,

Ujabb nehézségek a romániai állatkivitel előtt

Csehszlovákia intézkedése

A romániai állatexport problémája egyre súlyosabbá válik, annál is inkább, mert az eddigi akadályok megszűnése helyett, újabb és újabb nehézségek tolnak az állatkivitel elé. Az Aradi Közlöny egyik legutóbbi számában emlékezett meg arról, hogy Jugoszlávia csak az élőhúst és a lovakat engedi Romániából Olaszországba tranzitálni, ugyanakkor megemlékeztünk arról is, hogy Olaszország a román sertéseket hatalmas vámokkal sújtotta. Románia tehát az állatkivitel csak Halmin keresztül bonyolíthatja le és ezen az útvonalon az export főként Ausztria és Csehszlovákia felé irányul. Ujabb Csehszlovákia is nehézségeket támaszt a román sertésnek piacán való elhelyezésénél, ami azzal magyarázható, hogy saját állatfeleslegét próbálja külföldön eladni. Jellemző a csehszlovákiai helyzetre, hogy a legutóbbi prágai sertésvásáron felhajtásra került Jugoszláviából 373, míg Romániából mindössze 39 sertés. Tekintettel arra, hogy Prágában uzorabíróság működik, az árakat nem sikerült felhajtani, azonban ennek ellenére is a két hét óta tartó hossz-mozgalom miatt az árak elég magasak. Természetes, hogy az árak magasságát összefüggésben van az áruhiánnyal, amit viszont a behozatal elégtelenségének lehet betudni.

A cseh kormány azonban semmilyen körülmények között sem hajlandó növelni az importot és, hogy az árak növekedését megakadályozza, inkább bírói uton igyekszik azokat letörni. Az uzorahivatal közölte az érdekeltekkel, hogy a román sertést 9.50 cseh koronánál magasabb áron nem szabad értékesíteni. Ezzel szemben a jugoszláv sertés legmagasabb eladási árát 9.75, a magyar sertését pedig 10.20 csehkoronában állapították meg. Itteni exportör-körökben teljesen érthetetlennek tartják, hogy a szövetséges Csehszlovákia a másik két agrárállamot, Jugoszláviát és Magyarországot miért részesíti előnyben.

**Kötött áruban mi a divat?
Kötött ruha. Kötött sál és sapka.
Kötött pullover és blouse. — Mind-
ezek nálam a legolcsóbban besze-
rezhetők, igen izléses és szép kivi-
telben.**

Juliette

kötöttárak szaküzlete
Arad, Neuman palota.

— Aradváros vezetőségének egy szakbizottsága látogatta ma délelőtt végig az aradvárosi gátépítési munkálatokat Botioc Elek dr. interimár-bizottsági elnök és Velcsó Géza dr. bizottsági tag vezetésével. A szakbizottságban részt vett Tripa Mihály, Mureşan János városi főmérnök és Jac Jenő gazdasági tanácsos. A városi bizottság megállapította, hogy a jelen pillanatban több, mint 200 munkás dolgozik a város védőgátjain, akik fejenként 60—70 lejt keresnek meg. Ez a közmunka-alkalom mindenestre jelentős mértékben hozzájárul ahhoz, hogy a különben is enyhének ígérkező telet a munkanélküliek könnyebben viselhessék el, mint az elmúlt évben. A városi bizottság megállapításai szerint, a munkások minden tekintetben beváltak eddig és a gátak javítása a megfelelő tempóban folyik.

= Megszűnt a Mossóczy-telepi új piac. Megírta az Aradi Közlöny, hogy Aradváros vezetősége a Mossóczy-telepi lakosság kérelmére, egy új piacot állított be a közelmúlt napokban, hogy a Mossóczy-telepieknek ne kelljen a napi piaci bevásárlásaik miatt olyan nagy utat megtenniük a belvárosi piacokig. Az új piac azonban nem váltotta be a hozzáfűzött reményeket, mivel igen kevés árus jelent meg rajta Erre a körülményre való tekintettel, a város megszüntette a Mossóczy-telepi piacot.

A kladovai halálos tragédia az aradi törvényszék előtt

Halálos szerencsétlenség történt ez év nyarán a kladovai erdőben. Hancea a Illés erdész, két társával együtt köruton volt, amikor tüzet vett észre az erdő mélyén. Odamentek és két tűz körül cigányokat találtak. Igazoltnak kezdték a cigányokat, akiket felszólítottak, jöjjenek sorba az egyik erdész elé és mutassák be irataikat. Az egyik cigány, névszerint Dumbrava György nem engedelmességet nyomban a felszólításnak és amikor fel is kelt a tűz mellől, lassan, vonakodva haladt az igazoltató erdész felé. Hancea ekkor odament hozzá és a puskáival lökdöste előre. Közben a fegyver elsült és a golyó a cigány hátába furódott és a szívért furta át. Dumbrava holtan összeesett. Hancea, két társával a községbe ment kocsiért, majd a csendőrségen jelentkezett és elmondotta a történetet. Az erdész ellen gondatlanságból okozott emberölés címén indult meg a bünyádi eljárás és az aradi törvényszék második szekciójára mára tüzte ki a főtárgyalást. A vádat Mandru Miklós ügyész képviselte, míg a védelmet Pausesi Miklós látta el.

Hancea kihallgatásakor kijelentette, hogy nem volt szándékában lelőni a cigányt, kötelességét teljesítette, amikor társaival egyetemben igazoltatta az erdőben talált embereket. A fegyver véletlenül sült el. Sorban hallgatták ki az ügy tanuit és főként azt igyekezett tisztázni a bíróság, milyen körülmények között dördült el a halálos lövés s milyen helyzetben esett össze Dumbrava. A kihallgatások során többször vita keletkezett a tárgyalási emők és védők között, aki az ellenszegülést akarta igazolni a baleset áldozata részéről. Érdekes jelene volt a tárgyalásnak, amikor az asszonyt hallgatták ki, akivel Dumbrava együtt-élt. Őt gyermekük volt és az asszony kártérítésre tart igényt, viszont Pausesi amellelt foglalt állást, hogy nem tarthat igényt kártérítésre, mert nem esküdtek meg a törvényes formalitások mellett, csupán vadházasságban éltek. A tanukihallgatásokat a délutáni órákban folytatták, majd — miután délben a tanúk egyrésze eltávozott és délután már nem jelenkezett — a törvényszék november elsejére halasztotta az ügy tárgyalását.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Az apró hirdetések díját szavak szerint számítjuk, Minden szó 4 lei. A legkisebb hirdetés ára 10 szóig 40 lei. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

Apróhirdetéseket este 9 óráig vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef.: 151

LEVELEZÉS.

„Első lépés discretio“ levelét késvő kaptam, kérek újabb értesítést. Cher amie.

LAKÁS.

KIADÓ két ujonnan festett ucai szoba, üvegezett, zárt folyosó, fűrdőszoba és mellőkhelyiségekből álló lakás. Strada Ciorgariu 17. (Vécsey-u.)

ELEGANSAŊ butorozott különbejárású szoba v. Varjassy József-uca 9. szám alatt kiadó. 3581

EGYSZOBAS, konyhás lakás főtéren kiadó. Cim az Aradi Közlöny fiókiadó-jában, a Minorita templommal szemben.

IGEN OLCÓ BÉRERT lakások, ujonnan festve és renoválva kiadók, volt Deák Ferenc-u. 30. szám alatt.

VÉTEL ÉS ELADÁS.

EGY használt cserépkályhát megvételre keresek. Bővebbet az Aradi Közlöny kiadó-jában. 3588

HASZNALT, de jó állapotban levő vízvezeték kiöntő-kagyló, megvételre keresetek. Címeket az Aradi Közlöny kiadó-jában.

Rádió műsor

— Romániai időszámítás. —

PÉNTEK, OKTÓBER 21.

Bucuresti. 14. Gramofon. 18. Rádiózenekar. 19.10. Rádiózenekar. 20.30. Opera közvetítése. — Budapest. I. 10.15. Az Állástalan Zenészek Szimfonikus Zenekarának hangversenye. 1. Déli harangszó. 1.05. Hangverseny. 4.30. A rádió diáktévéje. 5. Gödöllői Vidák Sándor és cigányzenekarának hangversenye. 6.45. Gyorsiró-tanfolyam. 6.45. Szalonzenei hangverseny. 7.45. A rádió külügyi negyedóra. 8. „Arany János nemessége“. Lampérth Géza előadása. 8.25. A M. Kir. Operaház előadásának közvetítése. „Manon“. Dalmi 5 felvonásban. Zenéjét szerezte Massenét. Majd: Columbia gramofonhangverseny. — Bécs. 12. Rádiózenekar. 12.57. Harangszó. 13.05. Gramofon. 17. Gramofon. 21. Gramofon. 21.30. Dobronic délszláv zeneszerző estje. 22.30. Böhm Emánuel xilofonművész hangversenye. 22.50. Népdalok. 23.10. Chopin-zongoraművek. 23.30. Cigányzene. Heilsberg. 17.30. Szórakoztató zene. 18.30. Hogy fordítják a hangosfilmet. 19.30. Gramofon. 21. Német romantikus mesterek zeneművei. — Kassa. 13. Gramofon. 13.30. Rádiózenekar. 14.35. Gramofon. 15.30. Ruzsicska szalonötös. 18. Rádiózenekar. 19. Magyar óra. 22.35. Kolos énekesnő angol dalokat énekel. — Milano. 20. Könnyű zene. Triest ötös. 20.30. Gramofon. 21.45. Szimfonikus hangvers. — Páris. Radio Paris. 22. Offenbach: Párisi élet, operett. — Prága. 7.15. Zenés ébresztő. 12. Gramofon. 12.55. Gramofon. 16.30. Crosz áriák és dalok. 18.05. Ondricsicsek-négyes. 20.05. Éjjel a Karlsteinen, zenés jelenet. 22.35. Orosz operakorok. — Svájc. Aleman adó. 20.15. Katonazene. 21.15. Rádiózenekar. 21.30. Olasz zeneművek. 22.40. Táncczene. — Varsó. 17.30. Gramofon. 18. Katonazene. 19. Táncczene. 21.15. Szimfonikus hangverseny

SZOMBAT, OKTÓBER 22.

Bucuresti. 13. Gramofon. 14. Gramofon. 18. Sibiceanu-zenekar. 20.40. Gramofon. 21. Szimf. 21.30. Modern dalok. 22. Dinicu-zenekar. — Budapest I. 10.15. Az államrendőrség zenekarának hangversenye. 1. Déli harangszó. 1.05. Eugen Stepat orosz balalajka-zenekarának hangversenye.

Ne kísérletezzen egészségével, kérjen Ön is kimondottan „OLLA“ övszort, mely megóvja Önt némi betegségektől.

5. A „Rádió Élet“ gyermekjátéskönyve. 6. „A szinpad világitás fejlődése“. Tolnay Pál előadása. 6.30. Bura Károly és cigányzenekarának hangversenye. 7.30. Arany János-émlékünnepély. 9.15. Rózsavölgyi gramofonhangverseny. 9.45. Az Országos Liszt Ferenc Társaság díszhangversenye. A hegedűszólót játsza Hubay Jenő. Majd: A Mándits jazz-zenekar hangversenye a New York-kávéházban. Budapest II. 8.45. A Sternberg hangszergyár Pathé-gramofonhangversenye. — Bécs. 12.30. Machek-zenekar. 14.45. Kiepusa gramofonlemez. 17.45. Munkás dalegyüttes. 18.50. Wacok-zenekar szórakoztató zenéje. 20.40. Régi és új népies dalok. 21.15. A szimfonikusok Kiurina Berta énekesnővel. 23.10. Pauscher-jazz. Belgrad. 12. Gramofon. 13.05. Rádiózenekar. 17. Kivánsággramofon. 18. Hangosfilm közvetítése. 21. Pinto hegedűművész. 21.50. Hangjáték. 22.20. Rádiózenekar. 23.10. Cigányzene. — Berlin. 17.05. Fuvós zene. 19.25. Dalok. 20.35. Vidám felolvasás. 21. Rádiózenekar. Utána: Táncczene. — Heilsberg. 17.05. Szórakoztató zene. 19.35. Fuvós kamarazene. 20.30. Kuhnau: Dávid és Góliát című zongoraszonátája. 21. Vidám est Langenbergből. Utána: Táncczene. — Katowice. 17.25. Gramofon. 18.25. Gramofon. Utána: Táncczene. — Milano. 18. Táncczene. Triest zenekari hangverseny. 20.30. Gramofon. 21.30. Népdalok. — Palermo. 21.45. Operett: Lecocq: Angot asszony leánya. — Prága. 7.15. Zenés ébresztő. 12. Gramofon. 14.30. Gramofon. 18.50. Gramofon. 20.50. Kabaré. — Róma. 18.30. Zenekari és énekhangverseny. 21.45. Opera. Rossini: Olasz nő Algírban. — Svájc. Aleman adó. 17. Harmonika. 20. Harangszó. 20.45. Svájci dalok. 23. Táncczene.

A szerkesztésért
STAUBER ISTVÁN
felel.

Bérma ajándékot

legelőcsöbbsen vásárol:

CSÁKY óras, ékszerésznél

Arad, a Lutheránus templommal szemben

BLADQ gyönyörű filodendrom nagy palma. Bul. Reg. Ferd. 19., I. em. 8590

SÜRGŐSEN KERESSEK férfi és nő bündákat kisebb-nagyobb keleti és helyben készített perzsaszőnyegeket, velencei tükröt, ezüst evőeszköz és ezüst dísztárgyakat, márkás porcellánokat, ékszereket egész szobaberendezéseket, egys. bu torokat, arany fogsorokat, evárt szőnye zeket, sezlón és sezlonterítőket, stb. figyelem dísztárgyakat stb. SALGONE bizományi üzlet Str. Horia 1. (Széchenyi uccal). Neuman-palota. 1000

5 kat. hold föld

a volt Gutzjahr-féle birtokból, azonkívül egy 168 □-öles sarokházheiy az ótomető melletti tisztviselőtelepen eladó. — Kizárólagos megbízott Kiss Lajos „Uranul“ ingatlanforgalmi irodája, város-házával szemben, Bul. Reg. Ferdinand 1. sz., I. emelet. 8594

NEMZETI SZÁLLODA :: HOTEL NATIONAL

BUDAPEST VIII., József-körut 4., a Nemzeti Színházzal szemben. — Telefon: 320—30, 334—09, a HUNGARIA NAGYSZÁLLODA Kényelmes, tiszta szobák. Hideg-meleg folyóvíz. vezetése alatt. Központi fűtés, fűrdőszobák, telefon világítójelzők.

Reggeliző-terem. ☉ Éttermek ☉ Dreher-söröző.

Polgári árák! Figyelmes kiszolgálás. ☉ Egyágyas udvari szobák: P. 6, 7, 7.50, 8. Ucai szobák: P. 9, 10. Kétágyas szobák: 11, 11.50, 12, 14, 15, 17, 18. ☉ Kiránduló cserevonattal érkező t. vendégeknek a szobárainkból 25 százalék kedvezményt nyújtunk.

Készpénzért

megvesszük butorait, ezüstjét, antik tárgyakait, szőnyegeit, varrógépeket stb. stb. Eladó oloson Lengyel-féle teli háló, konyhaberendezés, Singer varrógép, festmények stb. stb. COMISIO bizományi üzlet Bulev. Reg. Maria 9. — A velünk összekötésben álló temesvári zálogház 24 százalék mellett folyósit kölcsönöket arany és ezüst tárgyakra, ékszerekre, valódi szőnyegekre, írógépekre, stb. úgy, hogy ilyen tárgyaknak a zálogházba való eljuttatására megbízásokat ismételtlen elfogadunk.

584—1932. sz.

Hirdetmény.

Az aradi róm. kath. Egyház-község előjárósága közhírré teszi, hogy az Egyház-község képviselő-testülete folyó hó 16-án tartott gyűlésében jóváhagyólag tudomásul vette az éves jelentést, elfogadta és megállapította az 1932—33. tanévi költségvetéseket, valamint az 1931—1932. tanévi zárszámadásokat és megajánlotta a kivetendő egyház-községi adót. A képviselőtestületnek ezekre vonatkozó határozatai folyó hó 22-től 29-ig terjedő 8 napon át délelőtt 9-től 12 óráig az Egyház-község irodahelyiségében (Kálvin János-u. 22.) megtekinthetők s azok ellen a mondott 8 napon belül az elnökségnél benyújtandó felelővel élhetni. Arad, 1932. október 19.

Az aradi róm. kath. Egyház-község előjárósága.

Hirdessen az Aradi Közlönyben!